

Taxe și Impozite

Lucia Usurelu

Cadrul Fiscal

(Începători)

Taxe, impozite, GT, II, SRL și antreprenoriat 2021

Lucia UȘURELU

- ❑ Am studii în finanțe, economie și fiscalitate
- ❑ Consultant, Trainer, Coach, Mentor
- ❑ și Fondator la ProEntranse – servicii de consultant pentru companii și antreprenori
- ❑ Consultant financiar de peste 21 ani în peste 65 de firme din Moldova și România
- ❑ Interacționez cu contabilii, directorii și instituțiile de stat zilnic și îi cunosc dintr-o parte pe toți

Cine sunt participantii ?

- Nume Prenume
- domeniu
- Studii
- Experienta XX ani?
- Afaceri din domeniu
- Altceava: hobby, pasiuni.

Modulul 3.1: Cadrul fiscal si evidenta activității antreprenoriale

AGENDA

Subiectele modului:

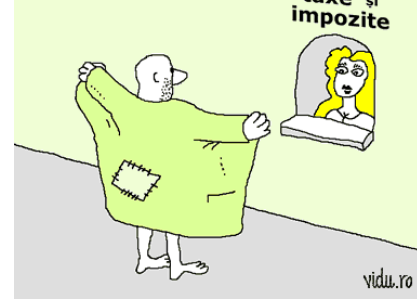
- 1. Capitalul necesar pentru afacerea mea
- 2. Venituri și cheltuieli
- 3. Gestionarea finanțelor

Modulul 3.1: Cadrul fiscal si evidenta activității antreprenoriale

AGENDA

Subiectele modului:

- Eficienta economico-financiară
- Raportare financiară. Situația de profit și pierdere

Noi suntem buni la facut glume despre situatiile grele din viata si impozitele fac parte din povara noastra de zi cu zi.

Citat dintr-o scrisorica primita de la finante:

*....”Suntem nevoiti sa va returnam declaratia fiscala cu rugamintea sa o revedeti si sa faceti corecturile necesare, deoarece nu putem accepta raspunsul dvs. de la rubrica **PERSOANE AFLATE IN INTRETINERE** unde ati trecut Guvernul, Parlamentul, Functionarii Administratiei Locale, precum si cateva sute de tigani”.*

Părinții mei plătesc taxe și
impozite?

Cine plătește taxe și impozite?

În general, plătesc taxe și impozite
oamenii care pot contribui.
De exemplu, oamenii care lucrează dau
statului o parte din banii pe care îi
câștigă.

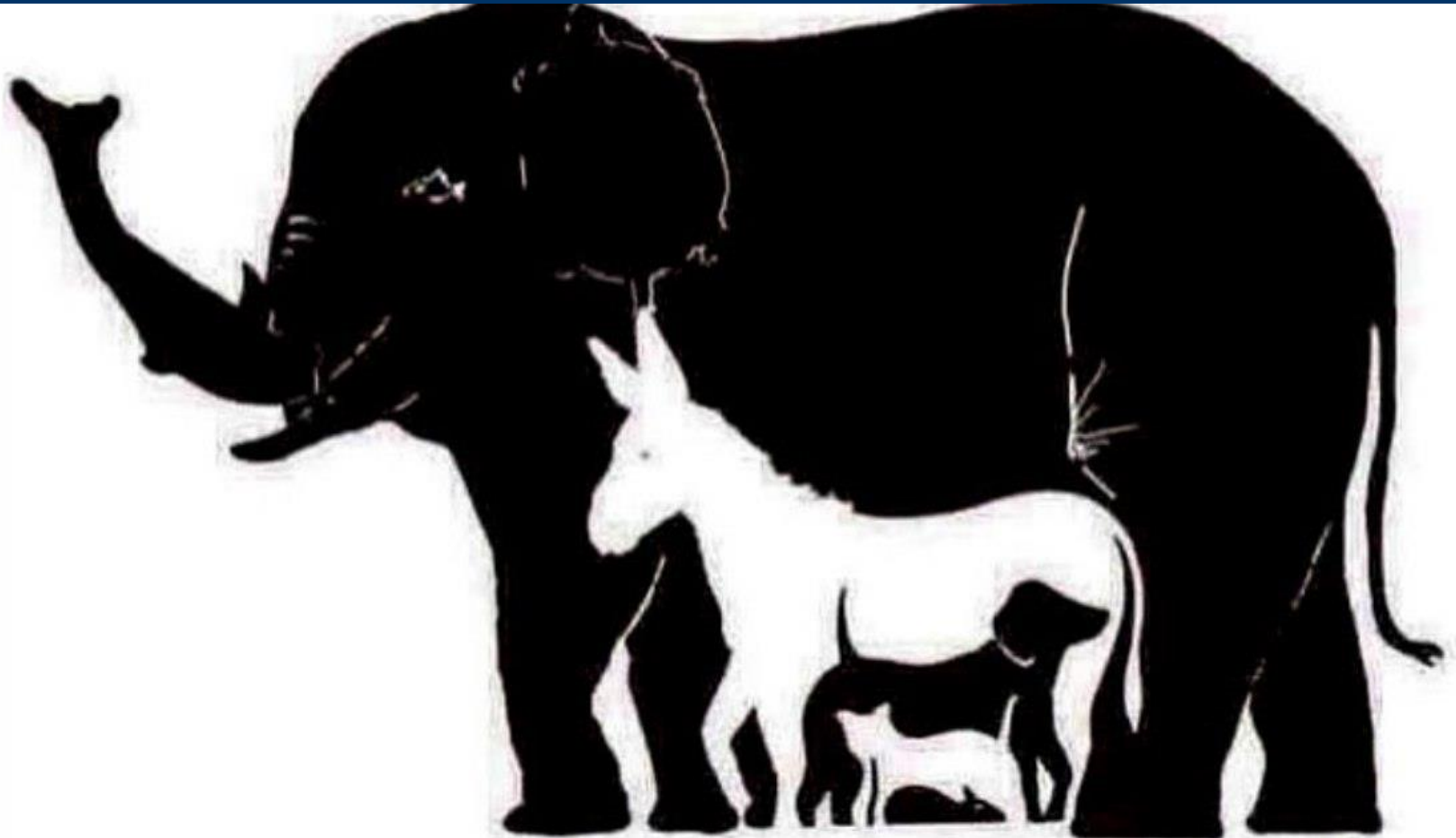
Firmele plătesc taxe și
impozite?

Eu plătesc taxe
și impozite?

Câte animale vezi în imagine?

Problema de logica

Introducere

„Activitatea oricărei firme, în contextul reformei și al tranziției la economia de piață, se desfășoară într-un mediu dinamic și agresiv.

În general, tranziția, reprezintă o perioadă de așezare a lucrurilor și conceptelor în ordinea lor firească, deci o schimbare, cu grija firească privind adaptarea noilor structuri la cerințele economiei de piață în condiții concurențiale tot mai aspre și mai bine definite (legiferate).

Introducere

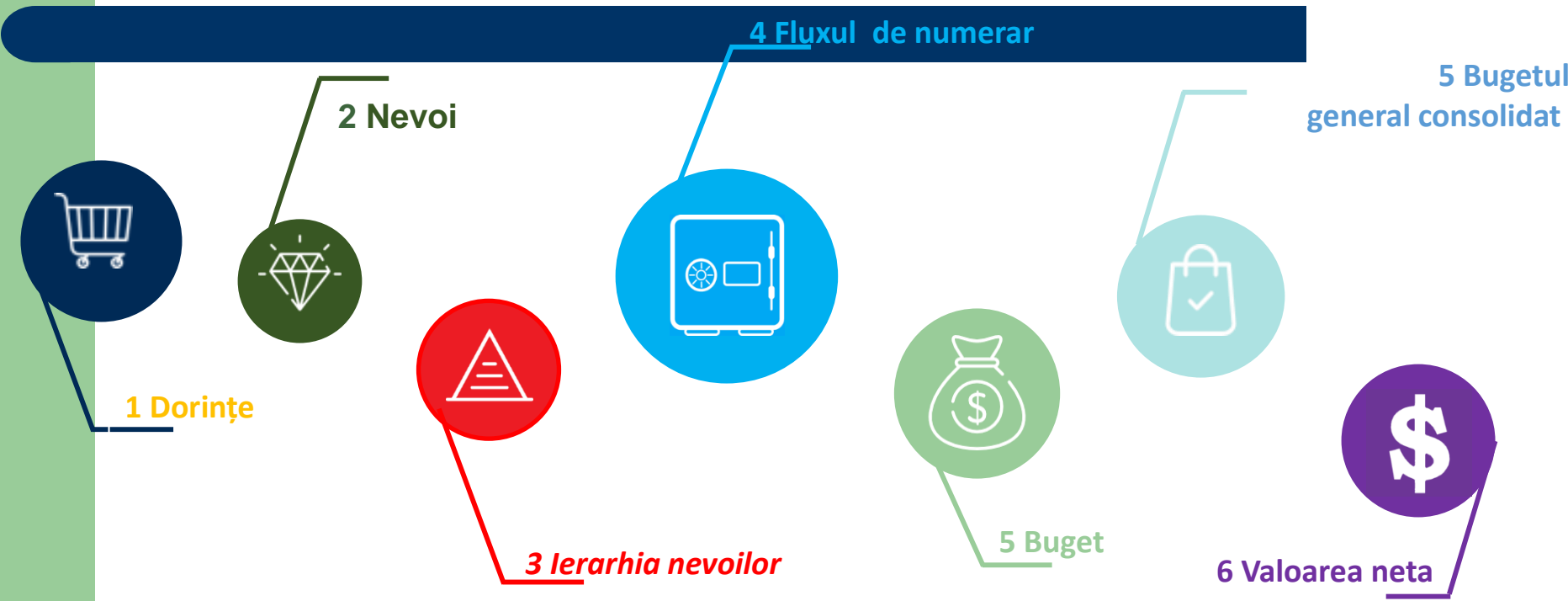
Problemele fundamentale cu care se confruntă fiecare firmă vizează, în principal, stabilirea și consolidarea locului pe care aceasta îl ocupă în spațiul economic concret în care activează, obiectivul major spre care se îndreaptă, costurile implicate și șansele de izbândă.

Introducere

Firma este determinată să se raporteze permanent la cererea de piață, trebuie să anticipeze mișcările concurenței, să-și autoevalueze resursele de care dispune și să acționeze în direcția creșterii eficienței utilizării acestora etc.

În abordarea sistemică a problematicii firmei un rol deosebit revine analizei economico-financiare, ca instrument de supraveghere a activității și performanțelor acesteia

DORINȚE, NEVOI SI BUGET.

DORINTELE

Dorința reprezintă ceea ce ti-ar place sa ai, dar nu este absolut necesar .

Dorința pentru un obiect, o activitate sau o experiență poate fi atât de puternică, încât poate dicta acțiunile individului.

Există dorința de a cunoaște, de a dobândi anumite bunuri materiale, de realizare profesională, de perfecționare continuă etc.

Dorințele noastre ne pot afecta bugetul si de aceea dorințele pot fi amânate.

Dorințe
Vacanta exotica
Haine de marca
Telefon foarte scump
Servirea mesei in oraș
Mașini de lux, mașini sport
Computer de ultima generatiei

ANULAREA DORINTELOR

Înexemplu :

Daca ai nevoie de un telefon sau computer, un model care nu este de ultima generație ar servi scopului tău ?

Trebuie neapărat sa cumperi o mașina sau poți folosi transportul in comun ?

Daca ai nevoie de o mașina, ar fi suficient una mai ieftina sau "la mana a doua" ?

Daca dorim sa ne îmbrăcam mai bine , o haina la un preț rezonabil si o calitate buna n-ar putea înlocui o haina de marca ?

NEVOILE

Nevoi

Nevoile sunt cerințele care trebuie rezolvate urgent. Ele au un caracter presant, mai ales cele care pot pune în pericol viața oamenilor.

Psihologul Abraham Maslow, încercând să descifreze motivațiile care stau la originea acțiunilor umane, a ierarhizat nevoile sub forma unei piramide care îi poartă numele **Piramida lui Maslow**.

Hrana

Computer

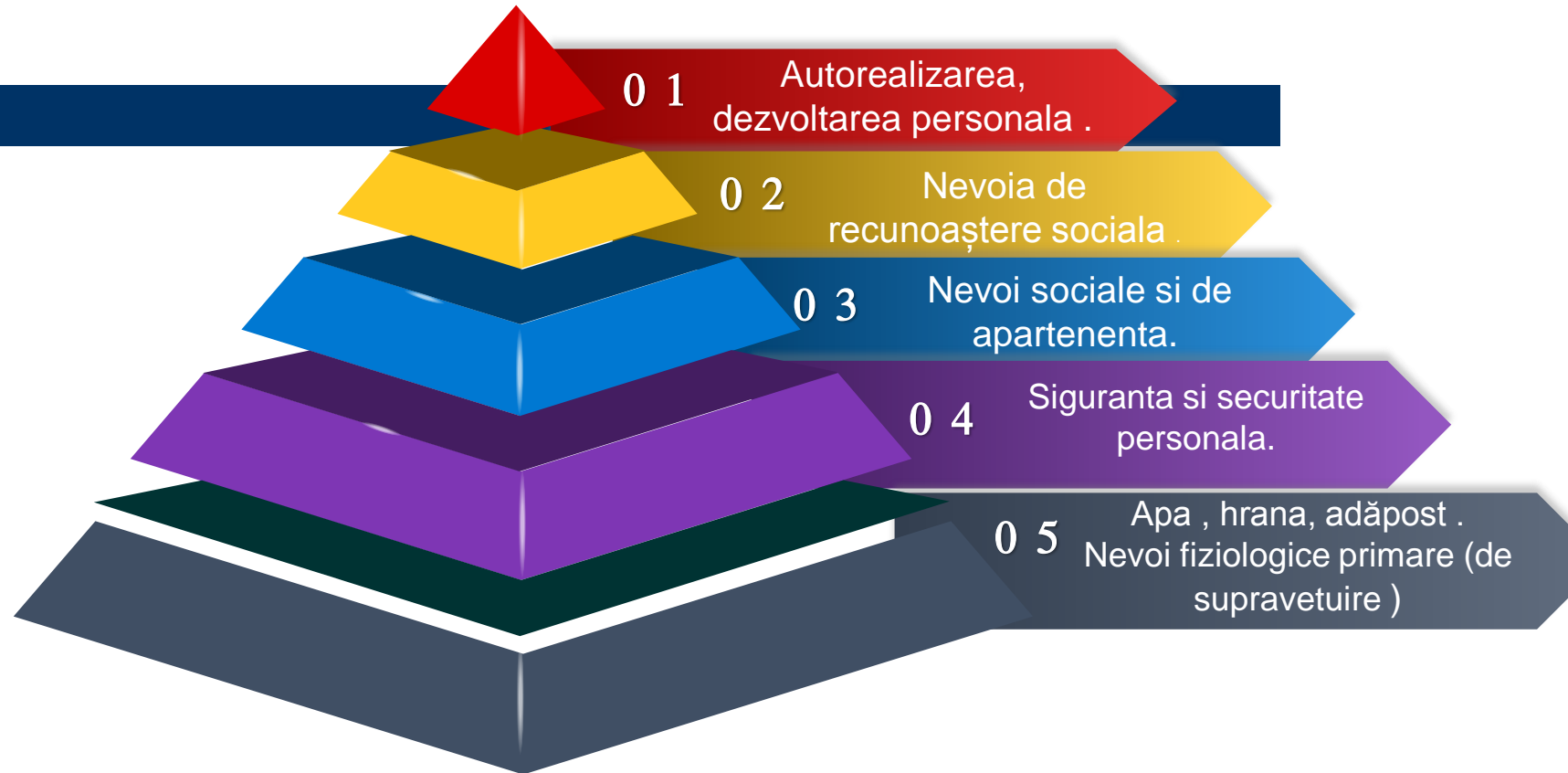
Îmbrăcăminte

Telefon mobil

Petrecerea timpului cu familia

Autoturism

IERARHIA NEVOILOR / *PIRAMIDA LUI MASLOW*

Nevoia de îndeplinire este un obiectiv care asigură diferențierea, unicitatea și superioritatea individuala în raport cu ceilalți.

1

Încrederea în sine, respectul de sine, o poziție dominantă

2

Omul intră în relații cu semenii lui pentru a se încadra în grupuri sociale mai extinse (grupuri religioase, echipe sportive, etc).

3

PIRAMIDA LUI MASLOW

5

Orice persoană are nevoie de apă, mâncare, odihna, aer etc. Satisfacerea nevoilor fizice determină interesul pentru satisfacerea celorlalte nevoi.

4

Omul este preocupat de securitatea fizică și psihică a propriei persoane. Orice pericol care amenință siguranța oamenilor trebuie eliminat.

FLUXUL DE NUMERAR

❖ **Cash flow** sau **fluxul de numerar** reprezintă diferența dintre **veniturile** și **cheltuielile** de numerar ale unei societăți, sau ale unui proiect, pe o perioadă de timp analizată, care poate fi o săptămână, o lună, un trimestru, un an sau mai mult. De cele mai multe ori, această perioadă este egală cu cea a unui exercițiu financiar complet.

❖ **Veniturile** (intrări de numerar) sunt de doua feluri: **venituri active** si **venituri pasive**.

❖ **Cheltuielile** (ieșiri de numerar) pot fi: **cheltuieli fixe**, **cheltuieli variabile** si **cheltuieli ocazionale**

Fluxul mijloacelor bănești

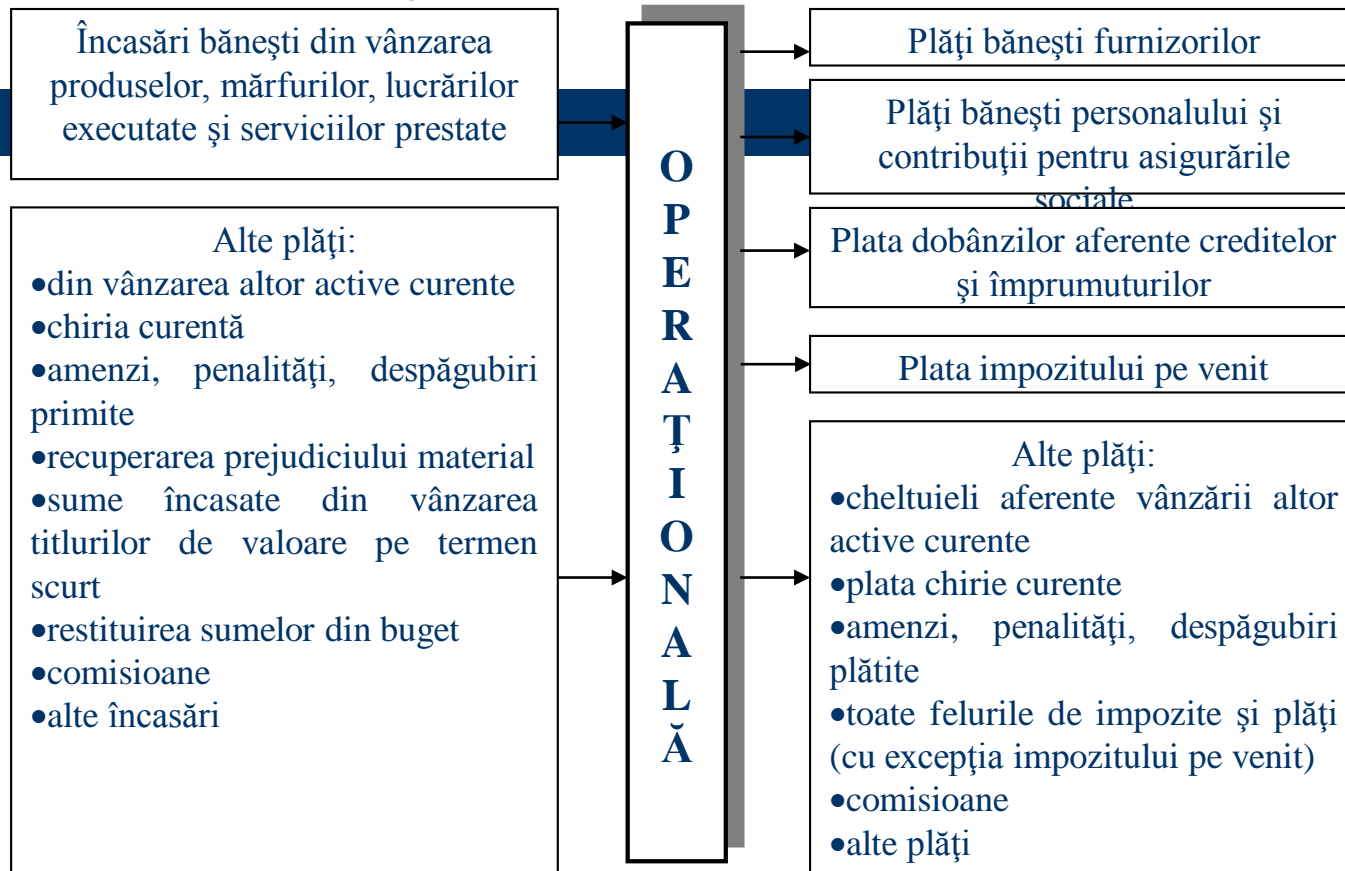
Orice afacere își măsoară fluxul de numerar

DE CE ?

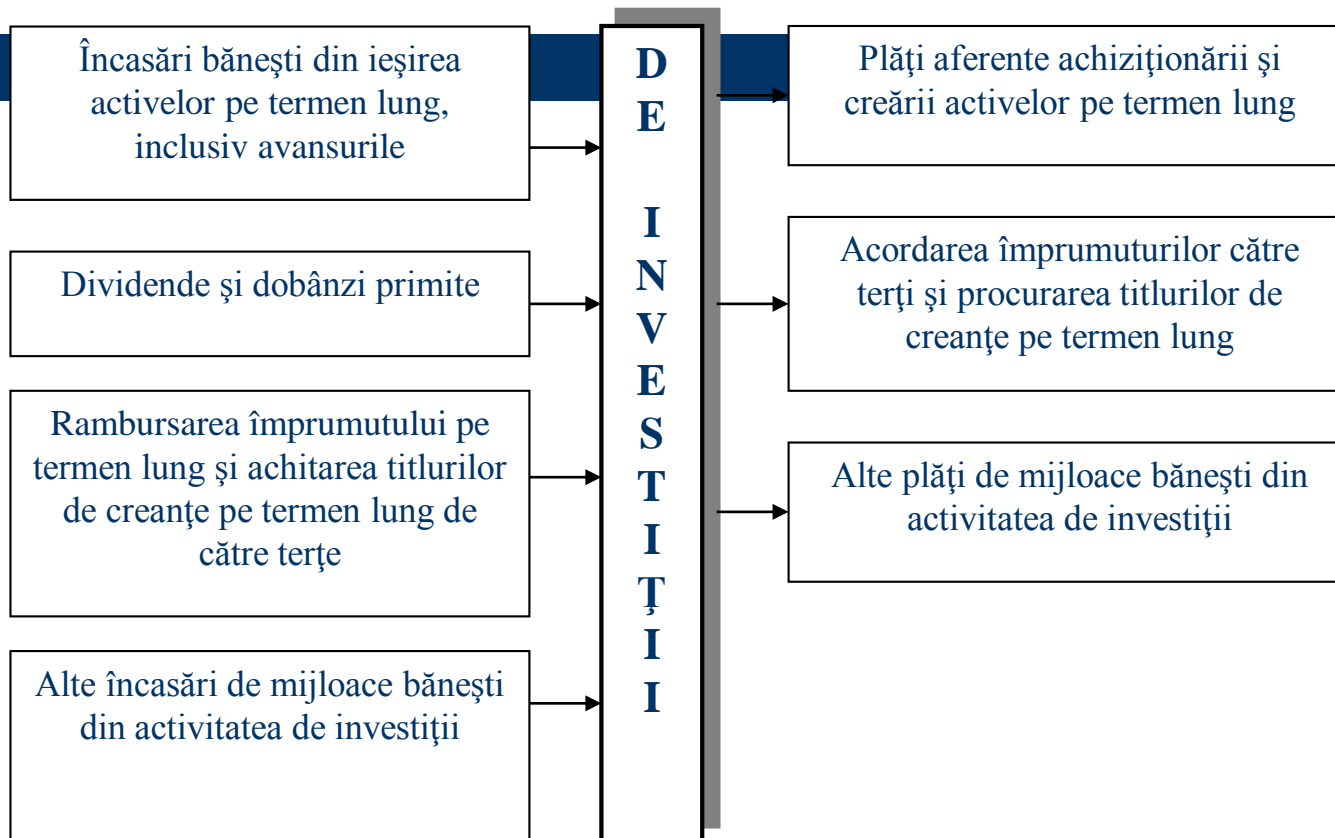
Deoarece Managementul are nevoie de informație:

- pentru a menține afacerea solvabilă,
- pentru efectuarea controlului intern,
- pentru a evalua performanțele departamentului,
- planificarea activităților de afaceri pe viitor,
- de a face față rapoartele financiare, conform cerințelor.

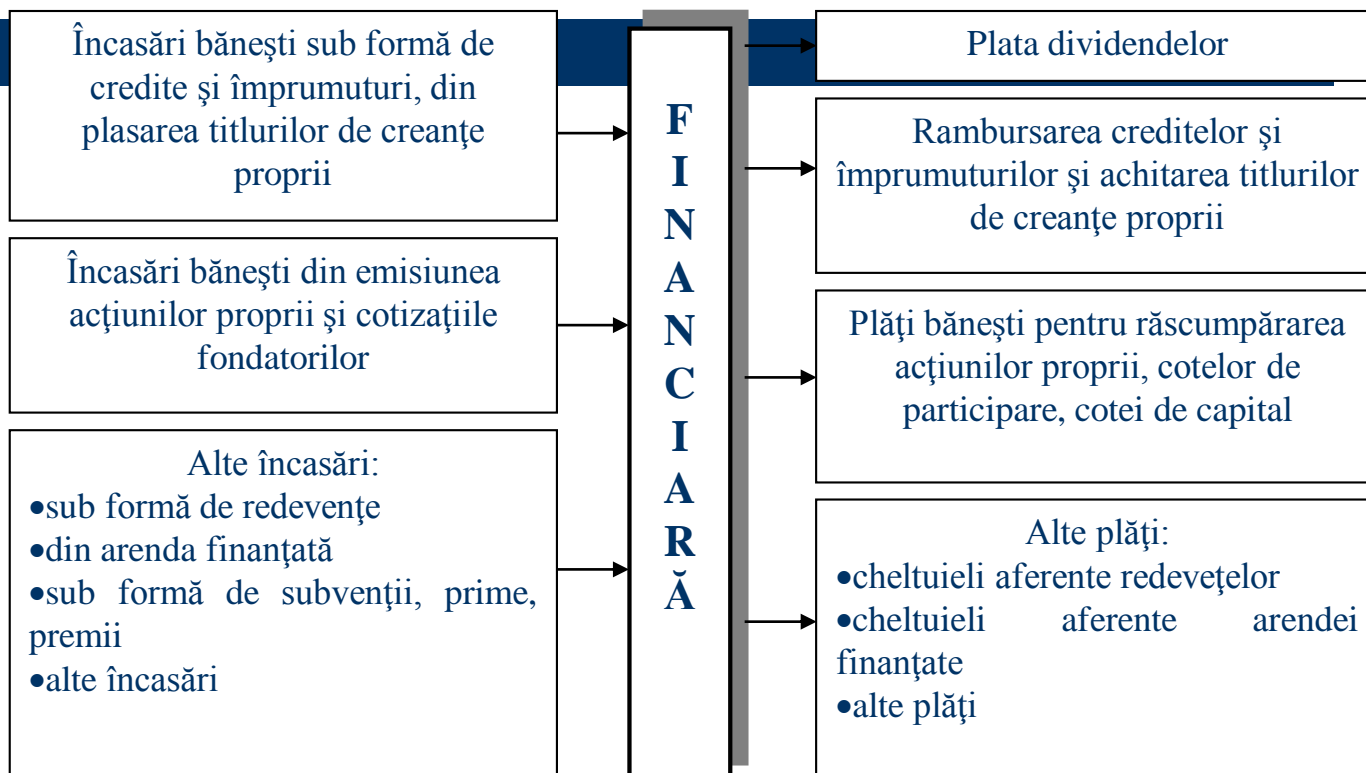
Fluxul Mijloacelor bănești

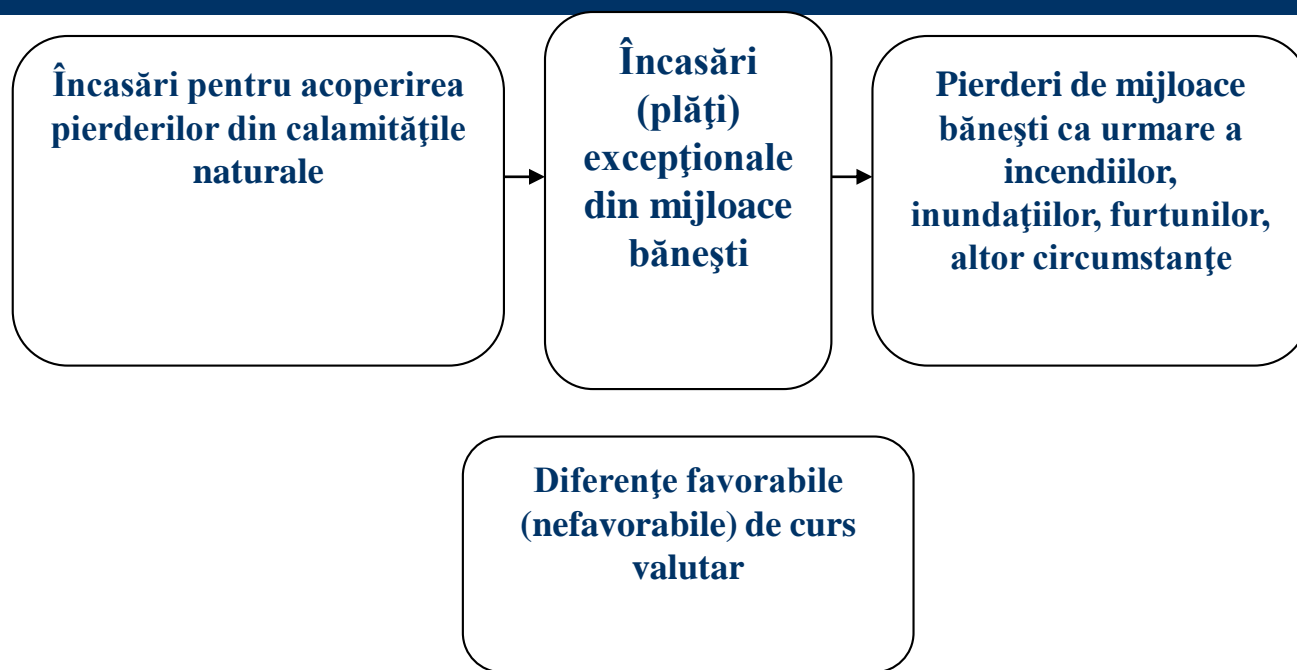
Clasificarea intrărilor și ieșirilor de mijloace bănești

Clasificarea intrărilor și ieșirilor de mijloace bănești

Clasificarea intrărilor și ieșirilor de mijloace bănești

Unde puteți să găsiți

Formularul raportului financiar anual îl găsiți la rubrica **Formulare și clasificări /** **Formularele rapoartelor financiare** pe site www.statistica.md

The screenshot shows the website www.statistica.md with the following content:

- Header: **STATISTICA MOLDOVEI** logo and **Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova** text.
- Navigation: [Pagina principală](#), [Contacte](#), [Scrieți în adresa BNS](#), [Întrebări și răspunsuri](#), [Harta site-ului](#).
- Left sidebar menu:
 - Vineri, 11 martie 2016
 - Comunicate de presă
 - Banca de date 'StatBank'
 - Statistici pe domenii
 - Produse și servicii
 - Recensăminte
 - Metadata
 - Standardul SDDS al FMI
 - e-Raportare
- Main content area:
 - [Prima / Situații financiare](#)
 - Situații financiare**
 - [Situații financiare, conform noilor Standarde Naționale de Contabilitate "Prezentarea situațiilor financiare"](#)
 - [Ghidul metodologic de întocmire a situațiilor financiare](#) (conține exemplul de completare a *Notei explicative*), aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 28 din 06.03.2015

Rolul managementului financiar

•Creditori

- Îmi voi primi banii
- împrumutati
- plus dobânda?

- Cât de performantă este
- investiția pe care am făcut-o?

•Acționari

- Cât de performantă
- este întreprinderea
- pe care o conducem?

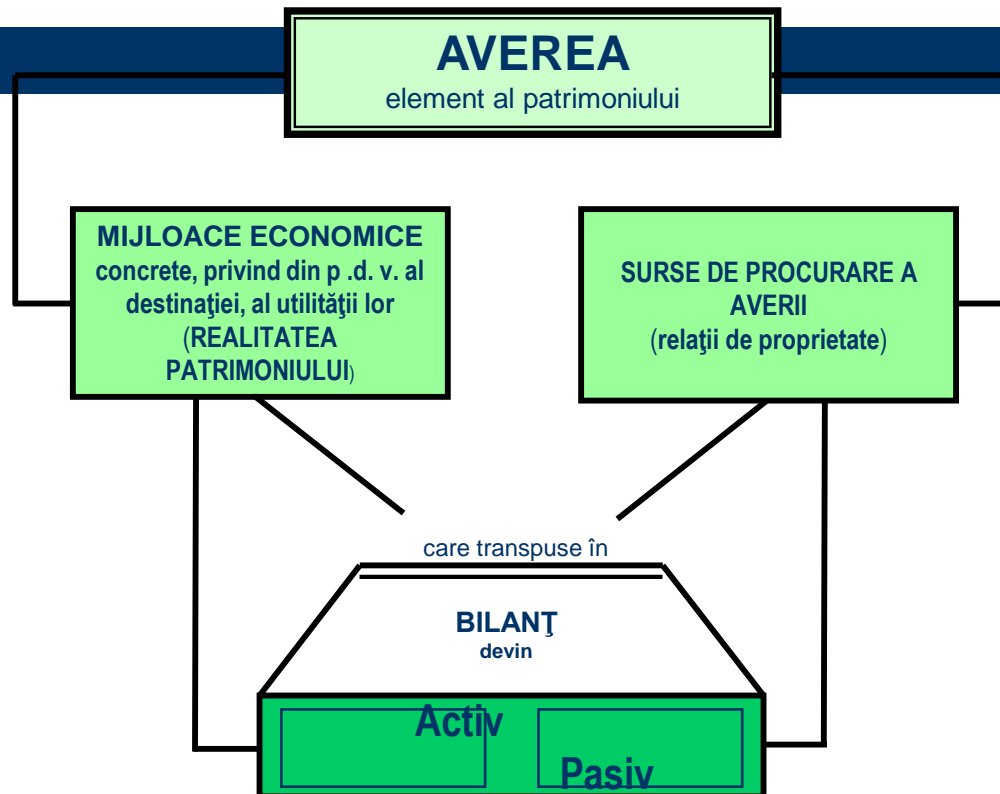
•Management
•financiar

Prima definiție dată bilanțul - cântar al averii

Două valori de mărimi egale, față în față și se egalează reciproc

Contabilitatea reprezintă o parte a limbajului financiar

Dubla prezentare a averii

- **Sub aspect concret, natural- material** al componenței bunurilor în activitatea desfășurată, bunuri ce constituie obiect al proprietății, pentru care se utilizează noțiunea de **mijloace economice**;
- **Sub aspectul raporturilor de proprietate**, în cadrul cărora se dobândesc elementele de avere, respectiv al modului de dobândire pentru care se utilizează noțiunea de **surse**.

Descrierea bilanțului contabil

Scopul Bilanțului Contabil este de a arăta situația financiară a unei unități economice la o dată concretă.

Bilanțul contabil se pregătește la fiecare sfârșit de trimestru și an, iar mulți agenți îl întocmesc chiar la finele fiecărei luni.

El conține lista bunurilor economice (averii), datoriilor (obligațiilor), și a tuturor drepturilor al unității.

BILANȚUL CONTABIL

SRL “Compania ABC” la 1 ianuarie 20XX

ACTIV		Pasive	
Mijloace bănești	2 250	Obligații:	
Creanțe	2 050	Credite	7 100
Mărfuri	7 000	Furnizori	5 600
Total	11 300	Salarii p/u plată	800
Pământ	5 000	Total	13 500
Clădiri	9 000		
Utilaj	6 500	Patrimoniu net:	
Total	20 500	Capital Propriu	18 300
<u>Total Activ</u>	<u>31 800</u>	<u>Total pasive</u>	<u>31 800</u>

exemplu

- Notînd la înființarea unei unități, valoarea totalității mijloacelor economice – M și a surselor de proveniență – S, rezultă că între totalurile lor trebuie să existe o egalitate perfectă, întru cât cu surse de 1000 lei se pot procura mijloace de 1000 lei. Această egalitate este determinată și de faptul ca ambele noțiuni (mijloace și surse) se referă la aceeași masă de avere din punct de vedere diferit.

$$M = S$$

Caracteristicile dublei prezentări

Bilanțul Contabil este un procedeu al metodei contabilității prin care se reflectă principiul dublei prezentări a averii, ca element al patrimoniului agenților economici.

ori

Conceptul de bilanț este o reprezentare a utilizărilor și resurselor de care dispune o unitate patrimonială la un moment dat.

Utilizări = Resurse

Activ = Pasiv

Eegalitatea partilor

Bilanțul are două părți Activul și Pasivul, activul cuprinde mijloacele concrete și pasivul, care oglindește sursele de proveniență a acestor mijloace.

Deci, rezultă că trebuie să fie egalitatea dintre totalul valorii mijloacelor economice și totalul valorii surselor de proveniență.

Provenirea

- **Activul** – provine de la caracteristica mijloacelor de a se afla în continuă mișcare și transformare în cadrul circuitului economic, de a se identifica cu însăși activitatea unității.
- **Pasivul** spre deosebire de mijloacele din activ, sursele apar ca ceva static, ele nu-și schimbă volumul și structura în mod independent, ci modificările sunt condiționate de mijloacele economice, de la starea statică, pasivă, a surselor, partea dreaptă a bilanțului a fost denumită pasiv.

Bilanțul Contabil

Așezarea posturilor în **activ** este cea inversă lichidității activelor, începând cu cele mai puțin lichide, cum sunt imobilizările și terminând cu disponibilitățile bănești.

Așezare a posturilor în **pasiv**, este de regulă inversă exigibilității surselor de finanțare, începând cu capitalul propriu și terminând cu datoriile curente sau pe termen scurt.

În schema de bilanț al SUA ordinea de organizare în activ și pasiv este inversă.

Rapoarte Financiare

- Dubla prezentare a patrimoniului se realizează cu ajutorul bilanțului contabil. El evidențiază în expresie valorică, la un moment dat echilibrul dintre mijloacele economice și sursele lor de finanțare, precum și rezultatele obținute ca urmare a investiției, consumării și reproducției capitalului.
- Bilanțul contabil reprezintă un raport financiar în care se reflectă patrimoniul și situația economico-financiară a întreprinderii la un moment dat. Bilanțul se întocmește la anumite termene, care, de regulă, coincid cu sfârșitul perioadei de gestiune.

Raportul Financiar

- **După conținutul economic** patrimoniul poate fi definit ca totalitatea valorilor corporale și necorporale, concretizate sub formă de bunuri materiale, nemateriale ori financiare, de avere circulantă, de trezorerie și creanțe, numite active, care aparțin întreprinderii.
- **Din punct de vedere al caracterului juridic**, patrimoniul este definit ca totalitatea drepturilor și obligațiilor în expresie bănească, numite pasive, aparținând unei persoane fizice sau juridice. Trebuie de menționat că între conținutul economic și conținutul juridic este o egalitate matematică care se concentrează în bilanț, de asemenea sub forma unei egalități între activul și pasivul bilanțului.

Activul și pasivul

- **Astfel, după teoria juridică**, activul reprezintă bunurile economice ca obiecte de drepturi și obligații, iar pasivul, reprezintă drepturile și obligațiile titularului de patrimoniu.
- **După teoria financiară**, activul reprezintă valorile economice, bunurile în care s-au investit fondurile întreprinderii, iar pasivul reflectă finanțarea acestor fonduri (proprie s-au străină).
- **După teoria economică** activul și pasivul sunt interpretate prin prisma categoriei economice de capital. Astfel activul reflectă modul de întrebuințare a capitalului, iar pasivul reflectă modul de proveniență a capitalului în cadrul raporturilor de proprietate (capital propriu sau capital străin).

Bilanțul Contabil

- Activul, cuprinde mijloacele economice precum și rezultatul negativ obținut sub forma **Pierderilor**, iar pasivul, reflectă sursele de proveniență a mijloacelor în cadrul procesului de reproducție a patrimoniului și rezultatul pozitiv obținut sub forma **Profitului**.
- **Pierderile** ca element de activ exprimă mărimea capitalului consumat în activitatea economică.
- **Profitul** ca element de pasiv, reprezintă sursa de finanțare proprie a activelor create ca excedent al veniturilor proprii față de cheltuieli.

Structura pasivului

- **Finanțarea proprie** este făcută de proprietarii ei, care aduce contribuția sa materială sub formă de capital personal.
Finanțarea străină, este asigurată de terța persoană în raport cu titularii de patrimoniu, care-i împrumută capitalurile sub diferite forme juridice, cum sînt creditewle bancare, împrumuturi, și împrumuturi în curs de decontare. Corespunzător celor două categorii de finanțare sursele de finanțare se împart în surse proprii și surse străine.
- **Exigibilitatea** surselor de finanțare se referă la termenul lor de decontare. Acest termen în cazul Capitalului propriu operează în momentul lichidității patrimoniului, iar în cazul datoriilor termenul poate fi mai mic de un an și mai mare.

Pasivul Bilanțului

Subvențiile

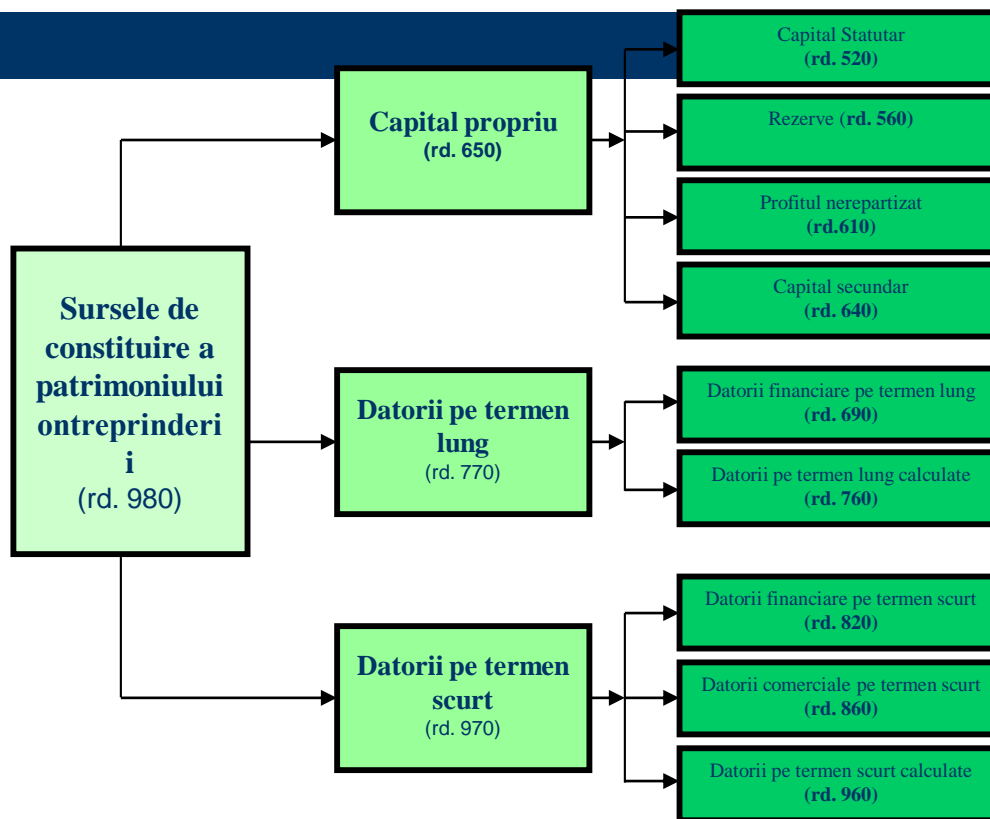
de capital sînt obținute de la bugetul de stat pentru finanțare unor investiții la care este interesat și statul pentru compensarea unor importuri-exporturi deficitare.

În strînsă corelație și în complectarea Capitalului Propriu firmele mai constituie în funcție de nevoi o serie de *fonduri de dezvoltare*,

Datoriile (obligațiile) curente pot fi definite ca datorii pe termen scurt care, pentru a fi plătite, depind în mare măsură de transformarea activelor curente în bani.

Datoriile (obligațiile) pe termen lung sunt datorii ale căror scadențe survin peste cel puțin un an de la data bilanțului.

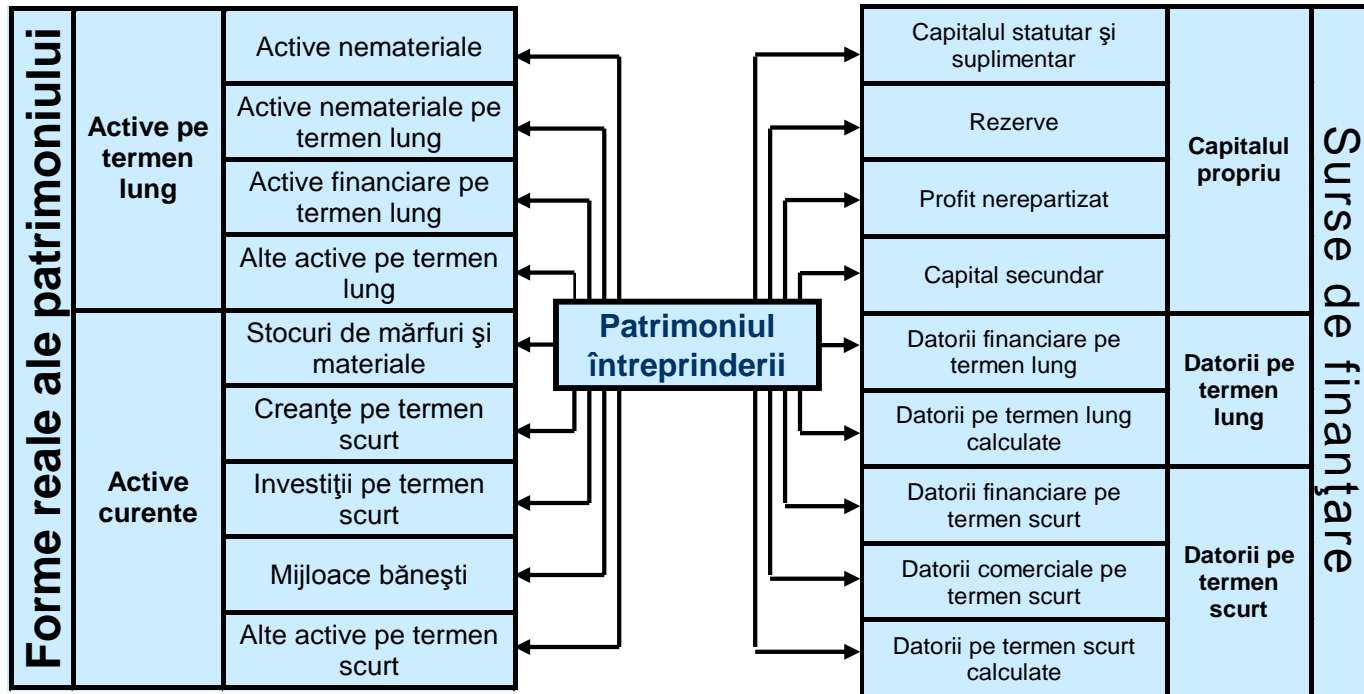
Valorificarea surselor financiare ale întreprinderii pe baza bilanțului contabil

Bilanțul contabil

(Bunuri economice)

(Drepturi și obligațiuni)

TOTAL COLOANA STÂNGĂ = TOTAL COLOANA DREAPTĂ

sau

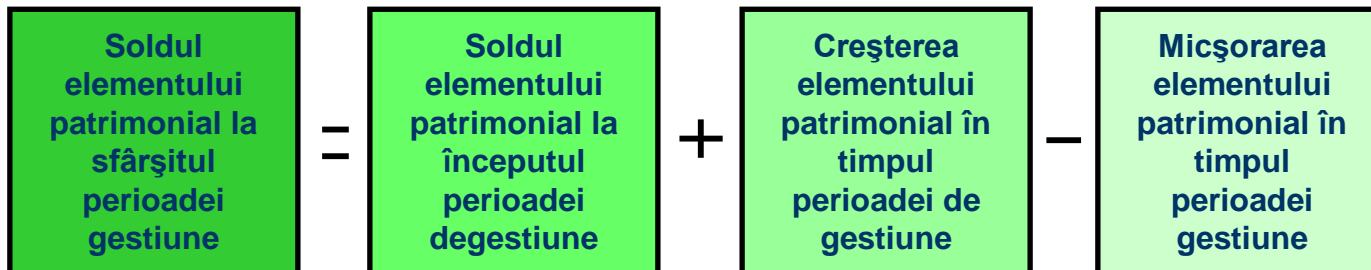
ACTIVE = DATORII + CAPITAL PROPRIU

$\text{Patrimoniu net} = \text{Bunuri economice} - \text{Obligații}$

$\text{Bunuri economice} = \text{Drepturi} + \text{Obligații}$

$\text{Patrimoniu Străin} = \text{Bunuri economice} - \text{Drepturi}$
(Patrimoniu net)

$\text{Patrimoniul Net} > \text{Bunuri Economice} - \text{Obligații}$
(Drepturi)

Bilanțul contabil

ACTIV	01.01.2017	PASIV	01.01.2017
Active curente		Datorii curente	
Mijloace bănești	27000	Datorii comerciale (furnizori)	26900
Creanțe	40500	Credite pe termen scurt	35000
Stocuri	63300	Datorii la buget	1500
Alte active curente	700	Alte datorii curente	13100
Total active curente	131500	Total datorii curente	76500
Active pe termen lung		Datorii pe termen lung	
<i>Active materiale</i>		<i>Credite pe termen lung</i>	50000
Clădire, echipament etc.	100800	<i>Capital Propriu</i>	
Uzura	(7800)	Capital Statutar	75500
Total active materiale	93000	Pofit nerepartizat	22500
		Total Capiatl Propriu	98000
Total Active	224500	Total Pasive	224500

Tipurile de modificări

Cazuri posibile	Activ		Pasiv		Bilanț		Comentarii
	Dt	Ct	Dt	Ct	Activ	Pasiv	
1	Dt	Ct	Dt	Ct	Activ	Pasiv	O intrare de sume în activul și pasivul menține echilibrul.
	X			X	+	+	
					=	=	
2	Dt	Ct	Dt	Ct	Activ	Pasiv	O ieșire de sume din activul și din pasivul bilanțului menține echilibrul.
		X	X		-	-	
					=	=	
3	Dt	Ct			Activ	Pasiv	O intrarea și o ieșire de sume în și din activ menține echilibrul.
	X				±		
	Dt	Ct					
		X			=	=	
4			Dt	Ct	Activ	Pasiv	O intrarea și o ieșire de sume în și din pasiv menține echilibrul
			X			±	
			Dt	Ct			
				X	=	=	

Exemplu:

Bilanț inițial

tab.1

ACTIV	Sold inițial	PASIV	Sold inițial
Mijloace fixe	5 000 000	Capiatul statutar	6 310 000
Stocuri	600 000	Rezerve	750 000
Creanțe	500 000	Credit	
Cont bancar	1 500 000	Creditori (furnizori)	300 000
Casa	10 000	Impozit pe venit	250 000
Total Activ	7 610 000	Total Pasiv	7 610 000

Bilanț (întocmit după operația

tab.2

<i>ACTIV</i>	<i>Sold inițial</i>	<i>Modificări (±)</i>	<i>Soldurile finale</i>	<i>PASIV</i>	<i>Sold inițial</i>	<i>Modificări (±)</i>	<i>Soldurile finale</i>
Mijloace fixe	5 000 000		5 000 000	Capiat statutar	6 310 000		6 310 000
Stocuri	600 000		600 000	Rezerve	750 000		750 000
Creanțe	500 000	- 350 000	150 000	Credit			
Cont bancar	1 500 000	+350 000	1 850 000	Creditori (furnizori)	300 000		300 000
Casa	10 000		10 000	Impozit pe venit	250 000		250 000
Total Activ	7 610 000	0	7 610 000	Total Pasiv	7 610 000	0	7 610 000

$$A + X - X = P$$

Bilanț (întocmit după operația II)

tab.3

<i>ACTIV</i>	<i>Sold inițial</i>	<i>Modificări (±)</i>	<i>Soldurile finale</i>	<i>PASIV</i>	<i>Sold inițial</i>	<i>Modificări (±)</i>	<i>Soldurile finale</i>
Mijloace fixe	5 000 000		5 000 000	Capiatl statutar	6 310 000	+500 000	6 810 000
Stocuri	600 000		600 000	Rezerve	750 000	- 500 000	250 000
Creanțe	150 000		150 000	Credit			
Cont bancar	1 850 000		1 850 000	Creditori (furnizori)	300 000		300 000
Casa	10 000		10 000	Impozit pe venit	250 000		250 000
Total Activ	7 610 000	0	7 610 000	Total Pasiv	7 610 000	0	7 610 000

$$A = P + y - y$$

de unde, reducând “+y” cu “-y” rezultă că

$$A = P$$

Bilanț (întocmit după operația III)

tab.4

<i>ACTIV</i>	<i>Sold inițial</i>	<i>Modificări (±)</i>	<i>Soldurile finale</i>	<i>PASIV</i>	<i>Sold inițial</i>	<i>Modificări (±)</i>	<i>Soldurile finale</i>
Mijloace fixe	5 000 000		5 000 000	Capiatl statutar	6 810 000		6 810 000
Stocuri	600 000		600 000	Rezerve	250 000		250 000
Creanțe	150 000		150 000	Credit bancar		+1 000 000	1 000 000
Cont bancar	1 850 000	+1 000 000	2 850 000	Creditori (furnizori)	300 000		300 000
Casa	10 000		10 000	Impozit pe venit	250 000		250 000
Total Activ	7 610 000	1 000 000	8 610 000	Total Pasiv	7 610 000	1 000 000	8 610 000

$$A + z = P + z$$

Bilanț (întocmit după operația IV)

tab.5

<i>ACTIV</i>	<i>Sold inițial</i>	<i>Modificări (+)</i>	<i>Soldurile finale</i>	<i>PASIV</i>	<i>Sold inițial</i>	<i>Modificări (+)</i>	<i>Soldurile finale</i>
Mijloace fixe	5 000 000		5 000 000	Capiat/ statutar	6 810 000		6 810 000
Stocuri	600 000		600 000	Rezerve	250 000		250 000
Creanțe	150 000		150 000	Credit bancar	1 000 000		1 000 000
Cont bancar	2 850 000	- 250 000	2 600 000	Creditori (furnizori)	300 000		300 000
Casa	10 000		10 000	Impozit pe venit	250 000	- 250 000	0
Total Activ	8 610 000	250 000	8 360 000	Total Pasiv	8 610 000	250 000	8 360 000

$$A - v = P - v$$

ACTIV	Sold inițial	Soldurile finale	PASIV	Sold inițial	Soldurile finale
Mijloace fixe	5 000 000	5 000 000	Capital statutar	6 310 000	6 810 000
Stocuri	600 000	600 000	Rezerve	750 000	250 000
Creanțe	500 000	150 000	Credit bancar		1 000 000
Cont bancar	1 500 000	2 600 000	Creditori (furnizori)	300 000	300 000
Casa	10 000	10 000	Impozit pe venit	250 000	0
Total Activ	7 610 000	8 360 000	Total Pasiv	7 610 000	8 360 000

Probleme:

Se propune următorul Bilanț inițial

<i>Activ</i>	<i>Sold inițial</i>	<i>Pasiv</i>	<i>Sold inițial</i>
Mijloace fixe	2 000 000	Capital statutar	2 000 000
Stocuri	300 000	Rezerve	200 000
Creanțe	40 000	Credit bancar	100 000
Cont bancar	250 000	Creditori (furnizori)	250 000
Casa	10 000	Datorii la salarii	50 000
Total activ	2 600 000	Total pasiv	2 600 000

VENITURI

Venituri active

Veniturile obținute pentru munca prestata (salariul) sau venituri rezultate din activitatea unor societăți comerciale, alocația copiilor, pensiile.

Venituri pasive

Veniturile obținute prin economisire sau investiții : venituri din dobânzii sau chirii , drepturi de autor .

CHELTUIELI

Cheltuieli fixe

Cheltuieli pentru acoperirea unor nevoi , care nu se schimba semnificativ de la o luna la alta .

Exemple : rata pentru un credit imobiliar (pentru cumpărături unei locuințe) sau pentru cumpărarea unei mașini , prime asigurare .

Cheltuieli variabile

Cheltuielile care variază de la o luna la alta si care , la fel ca si cheltuielile fixe sunt necesare pentru acoperirea unor nevoi .

Exemple : cheltuieli pentru bunurile de consum (mâncare , îmbrăcăminte) , utilități , plata facturilor pentru telefon .

Cheltuieli ocazionale

Sunt cheltuielile ocazionale , destinate mai mult acoperirii dorințelor (a ceea ce ne-ar place sa avem) si mai puțin pentru satisfacerea nevoilor .

Exemple : cheltuieli pentru a lua masa in oraș , cumpărarea unor haine de marca.

GESTIONAREA FLUXULUI DE NUMERAR

Pentru a înțelege felul în care ne gestionăm banii, trebuie să răspundem la următoarele întrebări :

1. Câți bani cheltuim ?
2. Câți bani câștigăm ?
3. Cheltuim mai mult decât câștigăm ?

Gestionarea fluxului de numerar reprezintă procesul de monitorizare, analiză și ajustare a fluxului de numerar . Planificarea corectă a acestuia poate duce la o poziție bună a numerarului .

BUGETUL

Bugetul este un instrument de gestionare a fluxului de numerar, prin care putem estima veniturile si cheltuielile viitoare.

Un buget include elemente de activ si elemente de pasiv.

Bugetul personal este printre cele mai importante concepte ale finanțelor private. Într-un buget personal sunt identificate toate sursele de venituri si cheltuieli si este dezvoltat un plan pentru veniturile în exces care trebuie cheltuite sau economisite, ori constituie o sursa de finanțare în cazul unei penurii. Un buget personal este de folos, ca și orice alt buget, numai atunci când este administrat cu grijă.

ALCĂTUIREA UNUI BUGET

Pentru realizarea unui buget trebuie sa parcurgi trei etape:

❖ Enumera toate sursele de venituri (ex. Salariu net ,)

❖ Enumerarea cheltuielilor :

- a) Aloca 10 % din venituri pentru economisire
- b) Cheltuieli (fixe, variabile si discreționare)

❖ Calculează poziția financiară netă :

- a) Dacă rezulta un excedent de numerar, înseamnă ca ai gestionat bine .
- b) Dacă ai înregistrat un deficit, trebuie sa-ti revizuiesti bugetul prin eliminarea unor cheltuieli discreționare.

AVANTAJELE ALCĂTUIRII UNUI BUGET

Avantajele alcătuirii unui buget de venituri și cheltuieli :

1. Cultivarea obiceiului de a nu mai cheltui mai mult decât îți poți permite .
2. Cultivarea obiceiului de a economisi .
3. Economisirea pentru situații neprevăzute .
4. Îmbunătățirea **valori nete** a situației financiare.

VALOARE NETA

Valoarea neta este diferența dintre activele și pasivele unui buget .

1. Calcularea valori nete :
2. Enumeră lucrurilor de valoare pe care le deții.
3. Calculează valoarea totala a acestor active .
4. Enumera lucrurile pe care le datorezi
5. Calculează valoarea totala a pasivelor .
6. Calculează diferența dintre totalul activelor și totalul pasivelor

Daca diferența este pozitiva, trebuie sa te gândești cum sa îți crești in continuare valoarea nete.

Daca este negativa, trebuie sa iei in calcul îmbunătățirea situației financiare .

BUGET DE SUCCES.

Cheia pentru un buget de succes este sa cheltuiești mai puțin decât câștigi .

- Când vrei sa cumperi un lucru, trebuie sa întrebi :
- Îmi permit sa cumpăr ?
- Chiar am nevoie de acest lucru ?
- Pot sa cumpăr mai ieftin ?
- Pot sa aman achiziționarea pana voi avea suficienți bani ?

Obiceiul economisirii

Pentru a economisi, se recomanda sa pui deoparte in fiecare luna cel puțin 10 % din veniturile tale, dar este chiar mai bine sa aloca 15-20% din venituri .

PROIECTAREA BUGETULUI DE VENITURI SI CHELTUIELI

Proiectarea unui flux real înseamnă a planifica toate veniturile (intrările de numerar) și cheltuielile (ieșirile de numerar) pentru o anumită perioadă de timp.

-daca plătești mai mult decât câștigi, ești în deficit de numerar, adică ai o poziție negativă a numerarului.

Pentru a fi într-o poziție financiară bună trebuie să ai tot timpul un excedent de numerar. Acest lucru îți permite nu numai să păstrezi banii pentru cheltuieli neașteptate, dar și să realizezi investiții.

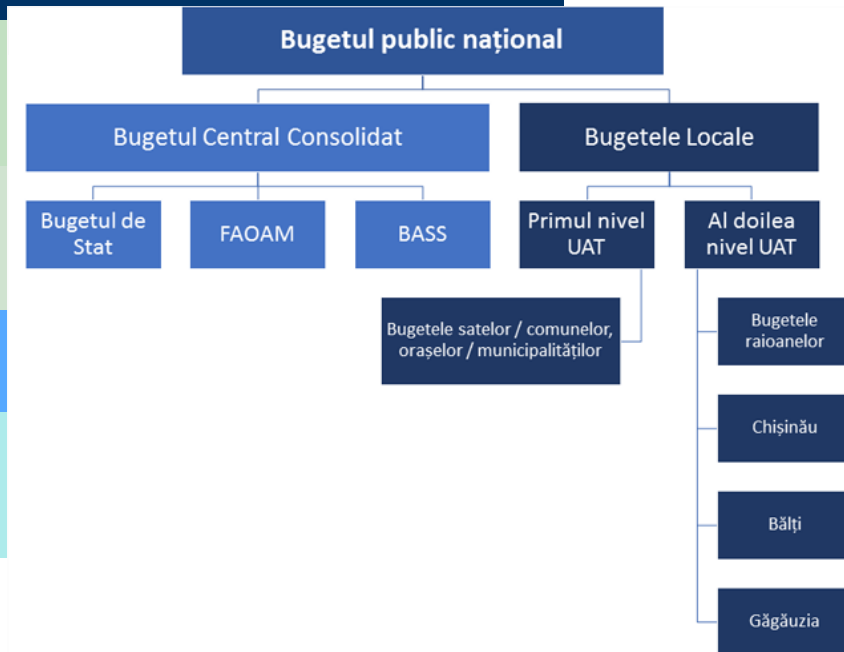
-daca primești mai mulți bani decât cheltuiești, după deducerea tuturor cheltuielilor ai un surplus de numerar.

Gestionarea corectă a fluxului de numerar îți va arăta mereu dacă obții suficiente venituri pentru a-ți plăti datoriile. Acest lucru presupune:

BUGETUL PUBLIC

Bugetul public are cinci caracteristici importante:

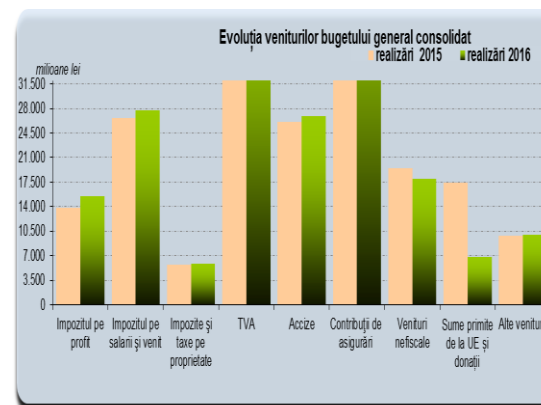
- v **Anualitatea:** În fiecare an se elaborează un proiect de buget care acoperă perioada unui singur an, fiind votat anual și executarea lui se desfășoară pe parcursul unui an.
- v **Unitatea:** Veniturile și cheltuielile, inclusiv finanțarea deficitului trebuie analizate împreună pentru stabilirea obiectivelor bugetare anuale.
- v **Unitatea monetară:** Veniturile și cheltuielile sunt exprimate în moneda națională (leu).
- v **Universalitatea:** Toate veniturile sunt direcționate către un fond comun, de unde să fie alocate și utilizate pentru cheltuieli, conform priorităților curente ale Guvernului.
- v **Echilibrul:** Bugetul trebuie să fie echilibrat, deoarece cheltuielile bugetare trebuie să fie egale cu veniturile sursele de finanțare a deficitului

BUGETUL GENERAL CONSOLIDAT

❖ La nivelul statului, **deficitul bugetar** reprezintă diferența dintre veniturile încasate și cheltuielile pe care le efectuează statul. Ca atare, când cheltuielile sunt mai mari decât veniturile, diferența dintre acestea reprezintă deficit bugetar, care va trebui să fie finanțat prin împrumuturi. În cazul în care veniturile sunt mai mari decât cheltuielile unui stat, atunci avem de a face cu un **excedent bugetar**.

❖ La nivel național, se alcătuește un **buget general consolidat** care se compune din suma mai multor **bugete publice**, dintre care cele mai importante sunt: bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugete locale.

PRINCIPALELE CATEGORII DE VENITURI PUBLICE SUNT URMATOARELE

I. **Venituri curente**, din care:

A. Venituri fiscale, din care:

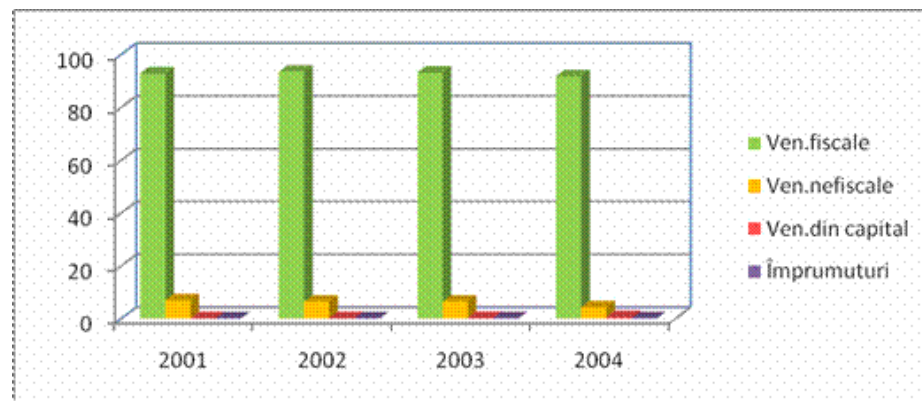
1) Impozite directe:

a) Impozit de profit;

b) Impozit de salarii și venituri;

c) Alte impozite directe;

d) Contribuții

2) Impozite indirecte, din care:

a) TVA, din care:

Sume defalcate
pentru bugetele locale (se scad);

b) Accize;

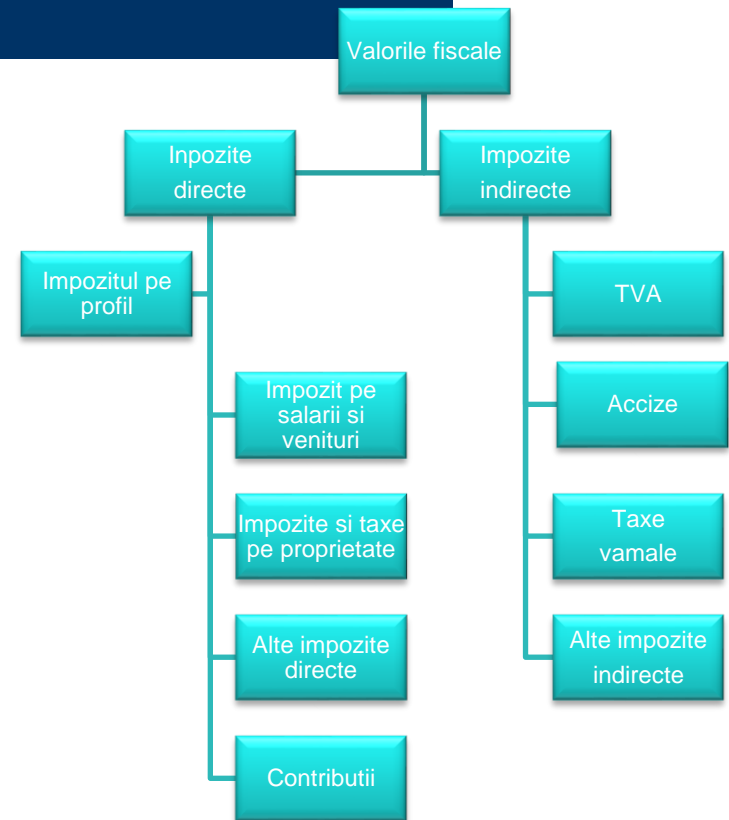
c) Taxe vamale;

d) Alte impozite indirecte.

B) Venituri nefiscale

II. **Venituri din capital**

III. **Încasări din rambursarea împrumuturilor acordate**

TAXELE SI IMPOZITELE INDIRECTE

Din categoria veniturilor provenite din **taxele și impozitele indirecte fac parte:**

1) Taxa pe valoarea adăugată (TVA);

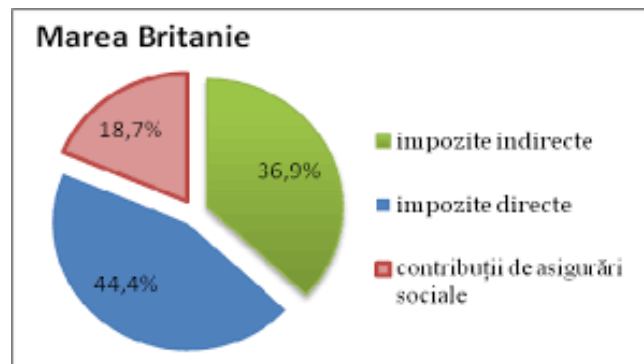
2) Accizele;

3) Impozitele la țigări din producția internă și la gazele naturale;

4) Impozitele pe spectacole;

5) Taxele vamale percepute de la persoanele juridice;

6) Alte venituri prin unitățile vamale de la persoanele fizice la ieșirea sau la intrarea din/în țară.

Optimizarea datoriilor curente

Surse de finanțare pe termen scurt

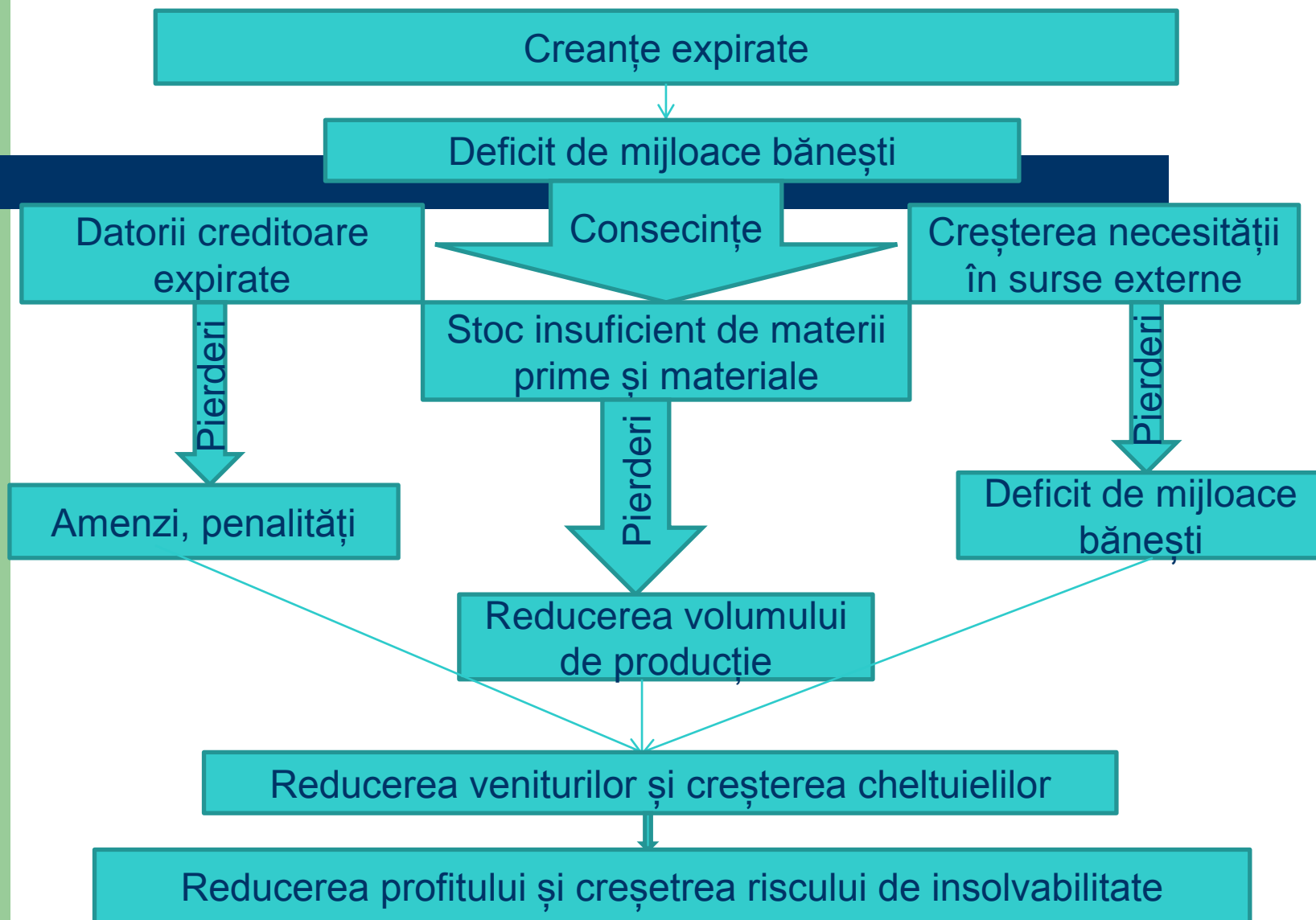
Directe

Credite bancare

Indirecte

- Amânarea plății pentru materia primă, mărfurile procurate;
- Amânarea plății impozitelor taxelor;
- Amânarea plății salariilor.

Optimizarea datoriilor curente

Analiza cost-volum-profit

Odată cu inițiere afacerii sau luarea deciziei privind majorarea volumului de vânzări se cere o fundamentare economică că costurile se vor recupera și firma va obține profit. În acest scop se utilizează *analiza „cost-volum-profit”*.

Analiza corelației „cost-volum-profit” reprezintă un instrument de fundamentare a deciziilor financiare, care exprimă diverse relații dintre cost, volumul producției și profit, care oferă conducătorilor un set de instrumente pe care aceștia le pot utiliza în procesul de gestiune financiară pe termen scurt, pentru evaluarea performanței și pentru analiza alternativelor de decizie.

Acestea includ:

- calculul marjei de contribuție și utilizarea ei în fundamentarea deciziilor financiare;
- determinarea și analiza pragului de rentabilitate,
- calculul și interpretarea rezervei stabilității financiare;
- previziunea profitului,
- evaluarea proiectelor de investiții;
- diagnosticul riscului.

În cadrul analizei cost-volum-profit, costurile operaționale sunt împărțite în 2 categorii:

- *variabile* (materiale, materii prime, salariile directe etc.)
- *fixe* (uzura utilajelor, chiria, salariul personalului administrativ etc.).

Analiza cost-volum-profit

Cheltuieli

```
graph TD; A[Cheltuieli] --> B[Fixe]; A --> C[Variabile]; B --> D["-Salariul administratorului;  
- Salariul contabilului;  
- Arenda;  
- Uzura mijloacelor fixe;  
- Dobânda bancară;  
- Rata creditului etc"]; C --> E["-Cheltuieli pentru materia primă;  
-Salariul muncitorilor;  
-Energia electrică în scopuri de producție;"]
```

Fixe

- Salariul administratorului;
- Salariul contabilului;
- Arenda;
- Uzura mijloacelor fixe;
- Dobânda bancară;
- Rata creditului etc

Variabile

- Cheltuieli pentru materia primă;
- Salariul muncitorilor;
- Energia electrică în scopuri de producție;

Pragul de rentabilitate/Punctul critic al afacerii

Pragul de rentabilitate reprezintă punctul la care veniturile din vânzări acoperă integral costurile, profitul operațional (pînă la plata dobînzilor și impozitului pe venit) fiind nul; el evidențiază nivelul de activitate la care trebuie să se situeze întreprinderea pentru a nu lucra în pierdere. După acest nivel, activitatea de vânzări a întreprinderii devine rentabilă.

$$\text{Prag de rentabilitate} = \frac{\text{Cheltuieli fixe}}{\text{Pret} - \text{Cheltuieli variabile unitare}}$$

Cu ajutorul Pragului de rentabilitate poate fi determinat intervalul de siguranță al afacerii:

$I_s = \text{Cantitatea de produse vândută} - \text{Pragul de rentabilitate}$

Sau

$$I_s (\%) = \frac{\text{Cantitatea de produse vinduta} - \text{Pragul de rentabilitate}}{\text{Cantitatea de produse vinduta}} * 100\%$$

Cheltuielile sunt inevitabile pentru orice afacere, fără de care întreprinderea nu se poate nici dezvolta și nici activa. Însă pentru asigurarea rentabilității este necesar ca fiecare leu cheltuit să aducă profit.

Există 3 **principii** de bază care permit **evitarea** cheltuielilor neproductive:

1. **Planificarea**
2. **Controlul**
3. **Disciplina**

Căi de optimizarea cheltuielilor:

1. **Reducerea express a cheltuielilor**

Cheltuielile se împart după grad de prioritate:

- a) de importanță majoră
- b) Importante
- c) Permisibile
- d) Inutile

2. **Reducerea rapidă a cheltuielilor**

- a) Economisirea în ceea ce privește materia primă și materialele
- b) Analiza și optimizarea cheltuielilor pentru transport, telecomunicații, energie electrică
- c) Reducerea personalului

3. **Reducerea sistematică**

- a) Gestiunea investițiilor
- b) Gestiunea aprovizionărilor
- c) Gestiunea proceselor tehnologice.

Gestiunea cheltuielilor

Zece **reguli** ce trebuie respectate în procesul optimizării cheltuielilor firmei:

1. Gestiunea cheltuielilor nu presupune lichidarea lor, ci optimizarea, ceea ce presupune că în unele cazuri chiar este mai bine să mărim unele cheltuieli;
2. Cheltuielile trebuie gestionate în așa fel, încât:
 - la o unitate de cheltuieli să revină maxim rezultate
 - rezultat maxim cu minim cheltuieli
3. Cheltuielile apar atît în timpul muncii active cît și în lipsa acesteia;
4. Optimizarea cheltuielilor trebuie să ia în calcul toate mărunțișurile;
5. Cheltuielile nu pot fi minimizezate fără a cheltui resurse suplimentare pentru aceasta;
6. Orice minimizare a cheltuielilor sau păstrarea acestora la un nivel constant este deja un rezultat foarte bun;
7. De multe ori e mai bine să cheltuim pentru a evita pierderile;
8. Fiecare zi e un nou început. Chiar dacă se pare că am reușit să reducem cheltuielile, apar altele;
9. În procesul optimizării cheltuielilor trebuie să fie atrași toți lucrătorii, fiecare avînd sarcini separate;
10. Cele mai eficiente instrumente de combatere a cheltuielilor sunt: hîrtia, pixul, calculatorul și ... neîncrederea!

Gestiunea cheltuielilor

Greșeli frecvente în procesul de reducere a cheltuielilor:

- Clasificarea greșită a cheltuielilor după grad de prioritate/importanță;
- Determinarea incorectă a elementelor/activităților costisitoare
- Pierderea individualității și prin urmare a competitivității produselor;
- Înrăutățirea imaginii față de furnizori, lucrătorii firmei;
- Neglijarea interdependenței dintre diferite tipuri de cheltuieli.

Gestiunea cheltuielilor

”Nu cheltui acolo unde poți economisi; dar nu economisi acolo unde trebuie să cheltuiești”.

(Proverb englezesc)

Mesaj important!

Nimeni nu iubește să achite impozite.

Nici chiar inspectorii fiscali.

ACHITAREA IMPOZITELOR E PREȚUL VIEȚII ÎNTR-O

SOCIETATE CIVILIZATĂ 80

Luarea deciziei de investire
“Banii nu încep niciodată o idee.
Este întotdeauna ideea ce pornește banul“
(Owen Laughlin)

- I. Identificarea produsului sau serviciului necesar societății (sau a unei părți dintr-o localitate) pentru care oferta actuală este deficitară sau nesatisfăcătoare și oferirea cel puțin a unui avantaj față de concurenți;
- II. Identificarea resurselor informaționale, umane, materiale, financiare necesare afacerii (necesariului de investiții)
- III. Evaluarea eficienței investiției

Luarea deciziei de investire Calculul necesităților de investiții

Necesitățile de investiții vor reflecta prioritățile de cheltuire a banilor, costurile așteptate și cheltuielile. El trebuie să includă următoarele:

- Utilaj,
- Imobil,
- Chirie
- Personal,
- Asigurări,
- Depreciere,
- Plata împrumuturilor,
- Publicitate si promovare,
- Contabilitate,
- Cheltuieli neprevăzute,
- Taxe,
- Reparații.

Luarea deciziei de investire

Pentru calcularea necesarului de mijloace bănești poate fi

Nr.	Necesar	Unități de măsură	Suma, lei
1.	Construirea, arendarea sau adaptarea localului de producție și a celui auxiliar		
2.	Mijloace de producție (utilajul de producție)		
3.	Obiecte de muncă pentru un ciclu de activitate: -Materie primă -Materiale -Semifabricate		
4.	Fondul de remunerare pentru un ciclu de producție		
5.	Alte costuri operaționale și cheltuieli		
6.	Total necesar de mijloace bănești		

Pragul de rentabilitate

$$\text{Venit} - \text{Cost} = \text{Profit/Pierdere}$$

Venituri

Costuri

Prag de
rentabilitate

Marja de siguranță

Costuri fixe

Costuri variabile

$$\text{Pragul de rentabilitate} = \frac{\text{Cheltuieli fixe}}{\text{Pret unitar} - \text{Cheltuieli variabile unitare}}$$

$$\text{Marja de siguranță} = \text{Venituri} - \text{Pragul de rentabilitate}$$

DE REȚINUT: CU CÂT ESTE MAI ÎNALT PRAGUL, CU ATÂT MAI GREU ESTE DE A-L DEPĂȘI!

Prag de rentabilitate – metodă de apreciere a riscului economic

Exercițiu:

Într-o întreprindere, cu obiect de activitate principală întreținerea și repararea autovehiculelor, într-o lună se generează 7200 lei cheltuieli fixe (chirii, cheltuieli cu încălzirea, iluminatul, salariul personalului administrativ, etc.), prețul serviciilor/oră fiind 160 lei (estimativ, pentru repararea unei mașini sunt necesare 3 zile, lucrând 8 ore/zi) respectiv cheltuielile variabile (piese de schimb, salariul mecanic, lubrifianți, vopsele, etc) aferente acestora se estimează ca fiind 1200 lei/mașină.

Care ar fi numărul mașinilor reparate într-o lună, în cazul în care profitul întreprinderii este zero?

Sursele și formele de finanțare ale investițiilor

La ce surse de finanțare poate face apel antreprenorul începător?

1. Surse de finanțare "neoficiale":

- - mijloacele bănești ale cămătarilor
- - banii temporar liberi ai rudelor, prietenilor,
- clienților potențiali, furnizorilor.

2. Rezerve interne:

- - vânzarea unor elemente ale patrimoniului propriu, care pentru moment nu sunt necesare
- - vânzarea sau darea în arendă a suprafețelor, utilajelor, etc., temporar nefolosite sau care sunt în surplus.

Sursele și formele de finanțare ale investițiilor

3. *"Economia resurselor bănești"* apărută în urma:

- - disponibilizării mijloacelor financiare din afacerile

stopate

- - închirierii de spații la preț cât mai rezonabil
- - oferirii în arendă a unei părți din propriile suprafețe de producție sau a localului, temporar liber

4. *Surse externe de finanțare:*

- - Participarea antreprenorului la diverse programe și proiecte, înaintate de stat sau de subiecți străini
- - Finanțarea prin diverse linii de "creditare" pentru micul business, gestionate de instituții bancare și nonbancare.

5. *Creditele băncilor.* Aproximativ 90% de împrumuturi antreprenorii și întreprinderile mici le primesc de la bănci.

Finantarea afacerii

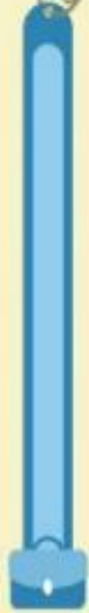
Access to Finance

ACCESS TO FINANCE

Access to finance is a major constraint

Most of micro, small and medium enterprises in Azerbaijan cite inadequate access to finance as their primary obstacle to business growth.

51%

13.8%

5.8%

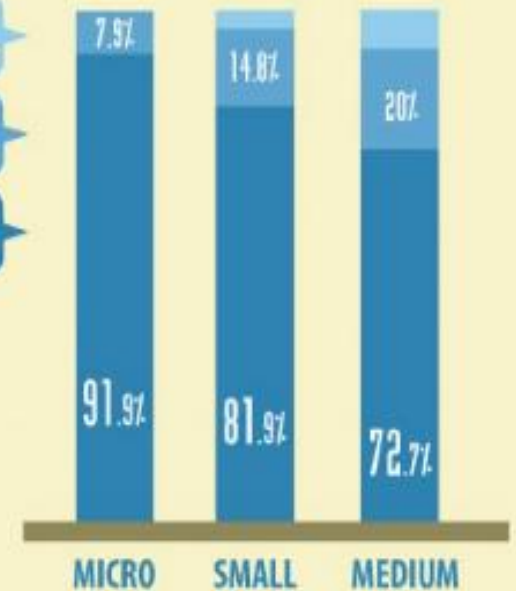

2.4%

Loan usage remains low

While 2/3 of firms have a bank account, only 13.5% of micro, small and medium enterprises in Azerbaijan have a loan.

2+ LOANS
1 LOAN
NO LOAN

MICRO

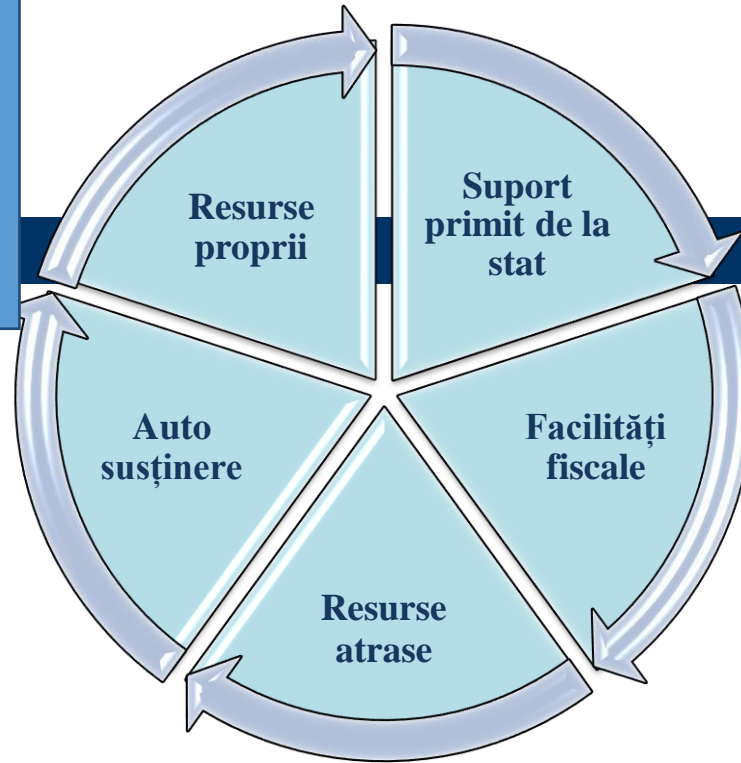
SMALL

MEDIUM

De unde vin banii pentru sustinerea afacerii mele ?

- Capital propriu
- Profit nerepartizat
- Cesiunea activelor
- Creșterile de capital
- Alte surse asimilate fondurilor proprii (fuziunea, absorbția)

- Subvenții
- Granturi
- Garanții financiare

- Asocierea într-o societate de creditare și asigurare mutuală, în uniuni de credit.
- Susținerea micilor întreprinzători de către marii agenți economici

Scutiri de impozite pe venitul activității de întreprinzător, pe cotele sociale achitate în favoarea angajatului etc.

- Credite: preferențiale, subordonate
- Împrumuturi de la fondatori
- Micoîmprumuturi
- Leasing
- Capital de risc / Business angels
- Finanțare mezanine
- Finanțare alternativă /Crowdfunding

SURSELE PRINCIPALE DE FINANȚARE A BUSINESSULUI

Surse primare de finanțare

Autofinanțarea activității

Profitul întreprinderii sau antreprenorului

Capital de rezervă

Contribuția de capital a fondatorilor sub formă de bunuri sau formă monetară

Surse secundare de finanțare

Credite bancare sau non-bancare

Credite comerciale

Emiterea Obligațiunilor

Leasing

Factoring

Capital de risc

Business Angels

Surse alternative de finanțare

Subsidii

Fonduri și programe internaționale de asistență

Suport și finanțare pentru IMM

Programe de Stat

- **ODIMM**
- (Start pt Tineri
- PARE 1+1
- Femei in Afaceri
- ~~Fondul~~ de Garantare GEA
- AIPA (Subventii in avans si clasice

Proiecte Suport în Afaceri

- BAS BERD
- PAC 2 BM
- APM USAID
- Program de Calificare a Managerilor

Linii de Finanțare Internaționale

- EU4Business
- Livada Moldovei
- IFAD
- PAC2

Cooperare și asociere
1) Asociații de sector, 2) Camere de Comerț
3) Club-uri de afaceri

FINANȚAREA ȘI CICLUL DE VIAȚĂ A BUSINESSULUI

Granturi	Cash flow liber	Capital de risc	Cash flow liber
Economii personale	Credite comerciale	Listarea la bursă	Diversificare
Credit personal	Dobânzi acumulate	Piețe de capital	Fuziuni și achiziții
Prieteni/ rude	Acțiuni, obligațiuni	Dividende/ retrageri	
Subsidii	Credite bancare	Vânzarea businessului	
Business angels	Leasing		
Capital mixt	Capital de risc		
	Asistență		

FORMARE

CREȘTERE

MATURITATE

DECLIN

Avantajul surselor primare:

- simplitatea atragerii
- capacitatea mare de generare a profitului
- asigurarea stabilității financiare

Dezavantajul surselor primare:

- costul mai mare decât la capitalul împrumutat
- posibilitatea neîntrebuințată de creștere a rentabilității

Avantajul surselor secundare/alternative:

- creșterea potențialului financiar
- cost mai mic decât la capitalul propriu
- creșterea rentabilității

Dezavantajul surselor secundare/alternative:

- riscul și pierdereasolvabilității
- dependența mare de conjuncturapietei
- procedura complicată de atragere

Pași principali de investire

Procesul investițional se prezintă sub forma a trei faze:

1

FAZA PRE-INVEȘTIȚIONALĂ (de concepție, de pregătire)

- Analiza posibilităților
- Proiectul investițional și
- Decizia de investire

2

FAZA INVEȘTIȚIONALĂ (de realizare)

- Negocieri, Aplicare la finanțare
- Încheiere contract
- Primirea/efectuarea investiției în funcție de scop, obiectul investiției

3

FAZA EXPLOATOARE (de funcționare)

- Funcționarea obiectului investiției (ex.:exploatarea echipamentului etc.)
- Monitorizare, raportare

Principalii factori care influențează decizia de investire:

INTERNI

- creșterea vânzărilor
- active adecvate pentru gaj
- atitudinea echipei manageriale
- capacitatea de a gestiona investiția
- stabilitatea financiară

EXTERNI

- posibilitățile de pe piața financiară
- prioritățile investitorilor, statului etc.
- încrederea în instituțiile de capital
- fiscalitatea

PRINCIPALII FACTORI DE ANALIZĂ ÎN CADRUL DECIZIEI PRIVIND SURSA DE FINANȚARE

- Rata dobânzii
- Cerințe față de gaj
- Taxe și comisioane
- Costul pregătirii Dosarului/Proiectului
- Cerințe față de Dosarul de finanțare
- Costuri și risuri legate de investiții
- Durata procesului de aplicare

INSTRUMENTE DE FINANȚARE

Credit, Subsidii-Grant, Leasing, Factoring, Garanție bancară, Capital de risc

Creditul

- Consultarea ofertelor de credite propuse de bănci (dobânzi, sume, domenii finanțare).

- Depunerea Pachetului de documente;
- Planul de afaceri (la necesitate).

- Semnarea Contractului de Credit.

- Verificarea eligibilității;
- Luarea deciziei;
- Pregătirea dosarului.

- Evaluarea dosarului;
- Aprobarea finanțării de Bancă.

- Banca debursează suma;
- Monitorizarea implementării creditului (la necesitate).

Documentele minime solicitate (Banca poate solicita adițional anumite documente în funcție de scopul creditării):

- Certificatul de înregistrare a întreprinderii (extrasul din registrul de stat, Fișa de înregistrare a GȚ etc.).
- Raportul financiar/Declarația unificată pe venit, Contractele de achiziție a bunurilor semnate de ambele părți.
- Documente confirmative care să ateste dreptul de proprietate sau de folosință asupra terenului, imobilului.
- Planul de afaceri + anexa adițională la Planul de afaceri.
- Formularul 1-M- evidența angajaților.
- Buletinul de identitate a fondatorului și administratorului.

Subsidii sau „Granturi”

Subsițiile sau „Granturile” sunt finanțări nerambursabile, acordate de către stat sau parteneri de dezvoltare (donatori), cu scopul de a stimula dezvoltarea unui anumit sector sau anumite categorii de întreprinderi, cum ar fi întreprinderile noi sau create de tineri/femei. Aceste finanțări, de obicei, sunt acordate în cadrul anumitor programe sau concursuri anunțate din timp.

Leasingul

Leasingul este un complex de relații de proprietate care ia forma unor operațiuni. Cert este faptul că operațiunea de leasing este una din formele de arendă. Dar, ca formă a operațiunii de arendă, leasingul se deosebește de aceasta:

- termenul leasingului: de regulă, este apropiat de termenul de amortizare al obiectului de leasing;
- obiectul leasingului: de obicei, mașini, utilaj, construcții cu funcție de producție, mijloace de transport;
- achiziționarea proprietății, pornind de la condițiile stipulate de arendator. În sens economic, leasingul este creditul acordat de locator arendașului sub formă de proprietate spre utilizare.

- Start pentru tineri
- FGC
- GEA
- PARE 1+1
- Femei în Afaceri
- Internaționalizarea IMM
- ECO IMM
- Digitalizarea IMM
- Subvenționare expoziții
- RIAM
- Prima Casă
- Centrul de consultanță
- Programe și Proiecte finalizate

eri - Hackathon

instruire în vederea

ea la Programul

Doritorii sunt

oa la care vor să se

ie de cunoștințe și consiliere?!
veată sau intenționezi să înregistrezi

Activități recente

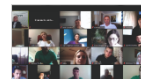
Program pentru antreprenori „Trial and Error”, testat cu succes în Republica Moldova
07 Iulie 2020 156

Guvernul a aprobat un Program de susținere a afacerilor cu potențial de internaționalizare
01 Iulie 2020 567

Întrebarea zilei:

“e - Factura”, lansată de azi. Cum funcționează?

Start cursuri online pentru migranți
29 Iunie 2020 321

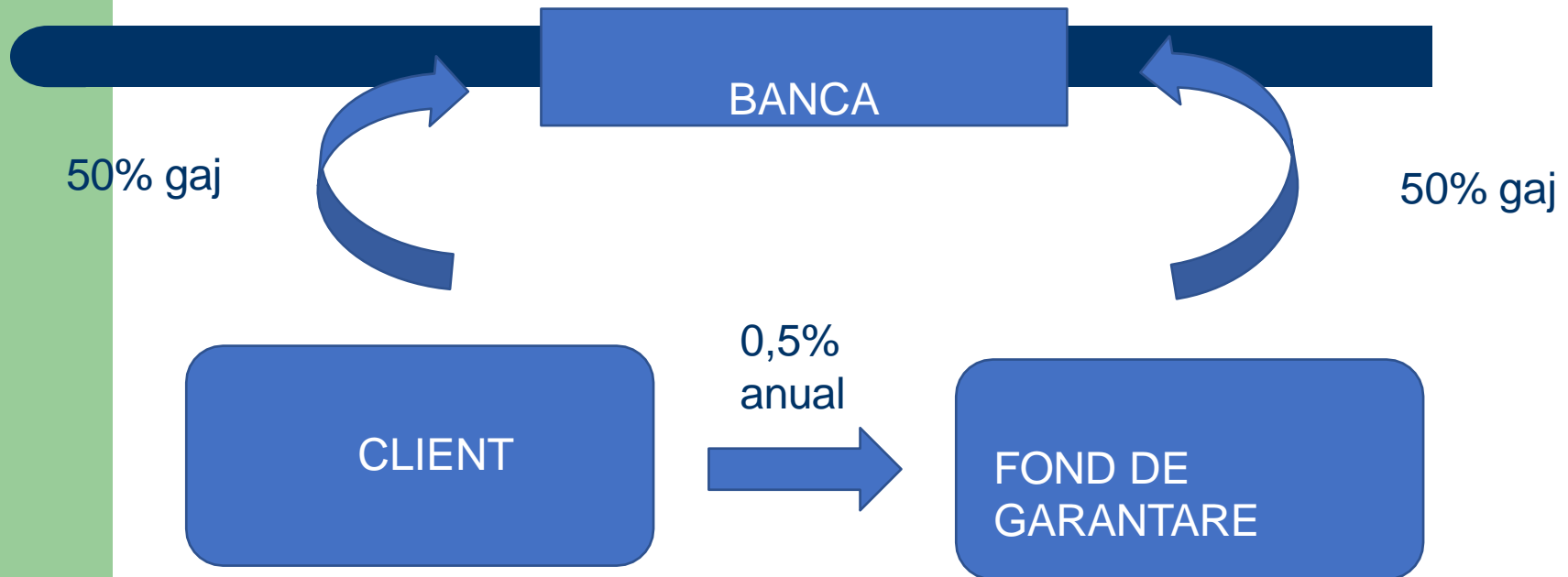
Concurs de selectare a reprezentanților Organizațiilor / Asociațiilor

FOND DE GARANTARE MOLDOVA

(<http://fgc.odimm.md/>)

soluția obținerii creditului

FOND DE GARANTARE de STAT

- **ÎNTRERINDERI GESTIONATE DE TINERI ANTREPRENORI**

- Garanție: până la 50% din suma creditului

- Valoarea garanției: până la 500.000 de lei

- Perioada de garantare: 60 de luni

-

- **ÎNTRERINDERI GESTIONATE DE FEMEI ANTREPRENOARE**

- Garanție: până la 70% din suma creditului

- Valoarea garanției: până la 700.000 de lei

- Perioada de garantare: 60 de luni

-

- **ÎNTRERINDERI NOU – ÎNREGISTRATE**

- Garanție: până la 70% din suma creditului

- Valoarea garanției: până la 700.000 de lei

- Perioada de garantare: 36 de luni

FOND DE GARANTARE de STAT

ÎNTRERINDERI ACTIVE

- Garantie: până la 50% din suma creditului

- Valoarea garanției: până la 3.000.000 de lei
- Perioada de garantare: 60 de luni

• ÎNTRERINDERI EXPORTATOARE

- Garanție: până la 50% din suma creditului
- Valoarea garanției: până la 5.000.000 de lei
- Perioada de garantare: 60 de luni

- * **Comision anual: 0,5% de la suma garanției**

ETAPELE EMITERII UNEI GARANȚII FINANCIARE FGC

START PENTRU TINERI

Ești tânăr și ai o idee de afacere, dar întâmpini dificultăți la realizarea ei?!

ODIMM te susține. Participă la Programul Național „Start pentru tineri” și transformă-ți ideea într-o afacere de succes chiar în localitatea ta.

Sunt eligibili la Program tinerii cu vârsta cuprinsă între 18 și 35 de ani.

Programul îți oferă suport informațional, consultanță, mentorat și suport financiar în valoare de până la 180 de mii de lei.

Contacte :

Adresa: Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 134, et 3, of. 339

Telefon: 022 21 15 73; 068 301 345;

E-mail: start_tineri@odimm.md

Identificarea
ideilor de afaceri –
Hackaton
1

Formare
antreprenorială
2

Finanțarea
proiectelor
investiționale
3

Monitorizare și
suport post-
finanțare
4

Etapa 1. Identificarea ideilor de afaceri – Hackaton

Etapa 2. Concursul notelor de proiect. Formare antreprenorială

Etapa 3. Concursul proiectelor investiționale și finanțarea nerambursabilă

Etapa 4. Monitorizare și suport post-finanțare

Programul de Atragere a Remitențelor în Economie “PARE 1+1”

Scopul Programului-pilot este mobilizarea resurselor umane și financiare ale persoanelor plecate benevol peste hotarele țării pentru a desfășura activitate de muncă, numite în continuare lucrători migranți, în dezvoltarea economică durabilă a Republicii Moldova.

Programul de Atragere a Remitențelor în Economie “PARE 1+1”

4 componente

- **COMPONENTA I – „Informare și comunicare”**
- **COMPONENTA II – „Instruire și suport antreprenorial”**
- **COMPONENTA III – „Finanțarea afacerilor /Regula 1+1”**
- **COMPONENTA IV – “Monitorizare post-finanțare și Evaluarea Programului”**

Programul de Atragere a Remitențelor în Economie “PARE 1+1”

Înregistrarea la program

PENTRU ÎNREGISTRAREA LA PROGRAM SOLICITANTUL VA

PREZENTA UN DOSAR care va cuprinde următoarele documente:

Documente care justifică eligibilitatea la Program

- Copia buletinului de identitate al solicitantului;
- Copia documentelor care identifică legătura de rudenie dintre migrant și solicitantul de Program: buletin de identitate, certificat de căsătorie, certificat de naștere (după caz).
- Contractul de muncă din străinătate a migrantului, tradus la un birou de traduceri autorizat;
- Copia documentelor justificative privind proveniența banilor din munca de peste hotare: certificat de confirmare a salariului/veniturilor, extras din conturi bancare, copiile dispozițiilor de transfer bancar.

Programul de Atragere a Remitențelor în Economie “PARE 1+1”

Formulare pentru participarea la COMPONENTA II – „Instruire și suport antreprenorial”:

Formularul de participare la Program; Cererea de participare la instruire:

- a) Persoana fizică;
- b) Întreprindere;

Declarația pe propria răspundere privind proveniența sumelor de bani din remitențe, semnată și datată de beneficiar:

- a) Persoană fizică;
- b) Întreprindere;

Programul se desfășoară după regula 1+1, respectiv, solicitantul va plăti 50 % din prețul cursurilor de instruire antreprenorială din cadrul Componentei a II-a.

Programul de Atragere a Remitențelor în Economie “PARE 1+1”

**Pentru participare la COMPONENTA III – „Finanțarea afacerii / Regula 1+1” dosarul solicitantului va fi completat suplimentar cu următoarele documente:
Formulare pentru participarea la COMPONENTA a III-a**

1. Cererea de finanțare (formular-tip) ;
2. Declarație privind lipsa restanțelor față de bugetul public național ;
3. Declarație pe proprie răspundere privind eficiența activității antreprenoriale;
4. Certificatul de participare la cursurile de instruire din cadrul Programului.

Documente aferente activității antreprenoriale

1. Copia Extrasului din Registrul de Stat al persoanelor juridice (maximum 3 luni actualitate);
2. Copia documentelor de constituire ale întreprinderii:
Certificatul de înregistrarea întreprinderii (după caz), Statutul, Decizia de înregistrare a persoanelor juridice;
3. Certificatul în original eliberat de bancă cu privire la contul bancar;
4. Copia Rapoartelor financiare pentru ultimele trei perioade de activitate (după caz);
5. Copia actelor ce confirmă dreptul la proprietate, copia Contractului de arendă al încăperii/terenului agricol (după caz);
6. Copia Licenței și/sau Autorizației (după caz);
7. Business-plan;
8. Oferte comerciale, Contracte de intenție cu furnizorii/clientii.

Programul de Atragere a Remitențelor în Economie “PARE 1+1”

Finanțare

Pentru participare la **COMPONENTA III** – „Finanțarea afacerii / Regula 1+1”

Valoarea proiectului
investițional

100%

Contribuția
beneficiarului

Grant

minim 50 % din valoarea
proiectului

50 % din valoarea
proiectului
Maxim 250 000 lei

- ✓ Pentru investițiile ce urmează a fi făcute în cadrul proiectului investițional
- ✓ După efectuarea investițiilor sub forma rambursării cheltuielilor privind investițiile.

Mijloacele provenite din grant nu vor include plăți privind Impozitele și TVA acestea fiind suportate de beneficiar.

PROGRAMUL- PILOT „FEMEI ÎN AFACERI”

Scopul Programului este de a oferi suport financiar și non-financiar prin acordarea granturilor pentru investiții și servicii relevante pentru dezvoltarea afacerilor gestionate de către femei.

- ✓ Programul va contribui la susținerea afacerilor gestionate de către femei prin menținerea angajării și crearea noilor locuri de muncă.
- ✓ Programul va fi focusat pe femeile din afaceri cu potențial de creștere prin extinderea pieței de desfacere, export și inovare

Durata Programului

Programul se va desfășura pentru o perioadă de pilotare de **36 luni** și va acoperi **3 etape** de susținere a femeilor în domeniul de afaceri: inițiere, lansare și creșterea întreprinderilor.

Cine acceptă succesul trebuie să accepte și riscurile.

E. Zola

Acționarii urmăresc obținerea unui profit cât mai ridicat, la fel de înțeles este și dorința managerilor de a justifica prin faptul că în cazul în care, riscând și necăștigând, firma ajunge la faliment, acționarii își pierd numai investițiile - (parțial) - pe când managerii își pot rata întreaga carieră profesională.

Ca urmare a acestor consecințe, poate apare contradicția dintre interesele celor două părți: manageri și proprietari

Soluții

1. O ieșire din situațiile prezentate – privind conflictul de interese – o poate reprezenta soluția de a-i determina pe manageri să devină și ei acționari. În acest fel, managerii vor fi mai interesați în a stabili ei înșiși echilibrul cel mai convenabil între risc și profit.
2. O altă cale de soluționare a respectivelor conflicte o poate constitui acordarea de stimulente financiare managerilor, în concordanță cu performanțele înregistrate de firmă.

Sarcina managementului financiar

- Identificarea potențialelor surse de finanțare;
- atragerea surselor convenabile la formarea capitalului necesar activității preconizate;
- utilizarea rațională a resurselor alocate;
- supravegherea, administrarea și gestionarea activităților
- elaborarea procedurilor de lucru specifice, adecvate cadrului legislativ existent și normelor interne ale organizației;

Sarcina managementului financiar

- stabilirea strategiilor și a tacticilor de acțiune, în concordanță cu politica firmei și cu obiectivele întreprinderii din domeniile financiar, personal, marketing etc;
- adoptarea deciziilor reclamate, atât de prevenirea și de depășirea obstacolelor de natură strict financiară, cât și de susținerea eforturilor firmei în soluționarea dificultăților non-financiare, dar care au implicații de natură financiară

Justificarea Managementului Financiar

- managementul financiar este singurul care vizează formarea și gestionarea resurselor și fluxurilor financiare, rezultate din activitatea proprie sau atrase din afara firmei;
- managementul financiar prezintă însă ramificații și în activități specifice restului funcțiunilor, cum sunt cele destinate activităților de personal, de producție, de aprovizionare-desfacere și de cercetare-dezvoltare.

Importanța Managementului Financiar

- Ce rol joacă “finanțele” în cadrul firmei D-stră?
- Ce sarcini specifice are personalul departamentului financiar?
- În ce măsură este capabil managementul financiar să ducă la îndeplinirea obiectivelor?

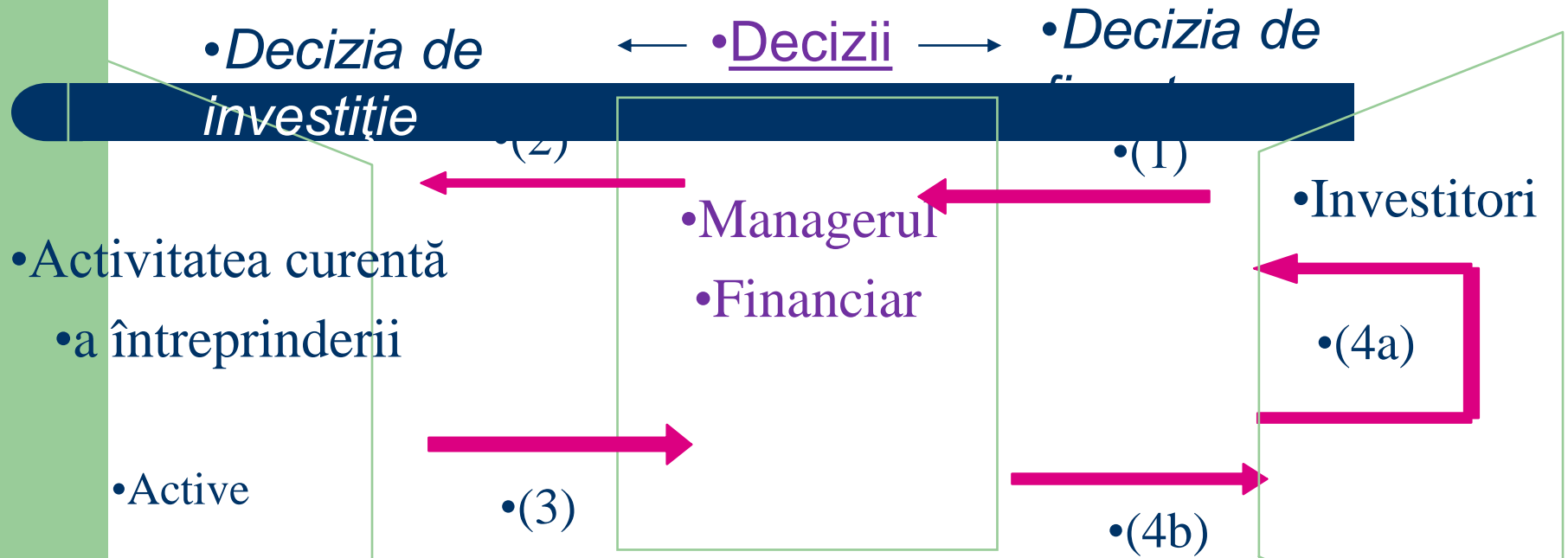
Continuare...

Importanța Managementului Financiar - crește în permanență;

Planificarea și controlul financiar este inevitabil (atingerea performanțelor);

Personalul executiv, care nu au educație financiară, urmează să ajungă să aibă destule cunoștințe în domeniul financiar pentru a putea îngloba aceste implicații în diferite analize specifice care le fac

Rolul Managerului Financiar

- (1) Capital atras de investitori
- (2) Capital investit în întreprindere
- (3) Fluxuri de numerar rezultate din activitatea curentă, de exploatare sau de investiții
- (4a) Flux de numerar reinvestit
- (4b) Flux de numerar distribuit investitorilor

Gestiunea eficientă a patrimoniului

Din totalitatea activelor disponibile, cele mai problematice și, totodată cele mai importante pentru întreprindere sunt activele curente.

Active curente – active care au o durată de utilizare mai mică de 1 an și participă doar o singură dată la ciclul de producție.

Active curente:

- Stocuri de mărfuri și materiale
- Creanțe (datorii față de întreprindere)
- Mijloace bănești (casierie și cont de decontare)

Gestiunea eficientă a patrimoniului

GESTIUNEA STOCURILOR DE MĂRFURI ȘI MATERIALE

Reintregirea stocului la intervale lungi, soluție care duce la reducerea cheltuielilor de transport-aprovizionare și la creșterea fondurilor blocate și a cheltuielilor de păstrare-depozitare.

sau

Reinnoirea frecventă a stocurilor, în cazul dat, are loc creșterea cheltuielilor de transport-aprovizionare (pe comenzi), dar și o reducere a blocării de fonduri și a cheltuielilor de depozitare.

Creanțe - Datorii

Creanțe

Creanțe comerciale
(amânări acordate clienților)

Creanțe la care termenul
a expirat

Creanțe la care termenul
de plată n-a sosit

Creanțe non-comerciale

Datorii

Datorii față de personal

Datorii comerciale
(față de furnozori)

Datorii la care termenul
a expirat

Datorii la care termenul
de plată n-a sosit

Datorii bancare

Datorii față de buget

Gestiunea eficientă a patrimoniului

“Mijloacele bănești reprezintă lichidul necesar al afacerii tale. De aceea cea mai importantă sarcină a ta este să te asiguri că acesta circulă cum trebuie. Fii atent: Ai rămas fără lichidități, ai ieșit din afacere!”

**Încasări – Plăți
=Surplus/Deficit**

Încasări

Încasări din vânzări
anterioare

Încasări din vânzări
curente

Încasări din alte surse
(credite, proprietari,
servicii)

Plăți

Plăți pentru datoriile anterioare
(bancă, stat, salarii,
marfă)

Plăți pentru obligațiile
curente

Plăți pentru
alte datorii

Introducere

- „În lume aceasta nu poți fi sigur de nimic excepție făcând doar moartea și impozitele”

Bugetul se completează prin aportul adus de persoanele fizice și juridice ca plăți obligatorii numite impozite și taxe.

Introducere

- Plățile obligatorii:
 - Impozite și taxe
 - Impozite și taxe generale de stat
 - Impozite și taxe locale
 - Contribuții de asigurări sociale
 - Contribuții de asigurări medicale

Introducere

- Impozite și taxe generale de stat
 - Impozitul pe venit
 - Taxa pe valoarea adăugată
 - Accizele
 - Alte impozite generale de stat (impozit privat, taxa vamală, taxe percepute în fondul rutier.)

Introducere

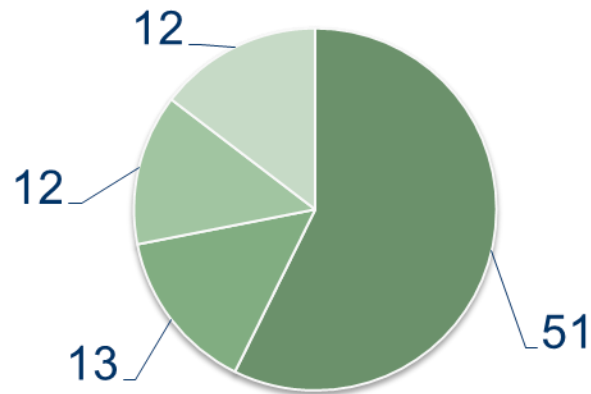
- **Impozite și taxe locale**

- Impozitul pe bunurile imobiliare
- Taxa pentru amenajarea teritoriului
- Taxa pentru amplasarea unităților comerciale
- Taxa pentru dreptul de prestarea serviciilor de transportare a călătorilor
- Alte impozite și taxe (taxa pentru folosirea resurselor naturale, taxa hotelieră, taxa de piață etc.)

Structura veniturilor – 2021

Structura veniturilor la bugetul de stat al RM pentru 2021

■ TVA ■ Accize ■ Impozitul pe venit ■ Altele

Bugetul consolidat

- **Bugetul consolidat** se formează din încasările acumulate la bugetul de stat și local.
- **Bugetul administrării publice locale** – se utilizează la amenajarea teritoriului, întreținerea drumurilor, întreținerea obiectelor publice.
- **Bugetul asigurărilor sociale** de stat- este utilizat pentru achitarea pensiilor indemnizațiilor, asigurări de accidente de muncă, boli, indemnizații de șomaj etc.

Introducere

"Wait a minute! Aren't you the accountant I fired last year?"

- Mobilizarea resurselor pentru acoperirea cheltuielilor publice se face doar cu aprobarea legislativului.
- În conformitate cu art. 132 din Constituția RM sunt interzise orice alte prestări decât cele prevăzute de lege.

Introducere

- Actele normative care reglementează sistemul de impozitare și taxe:
 - CF
 - Legea Bugetului
 - Legea privind punerea în aplicarea a titlurilor Codului Fiscal
 - Legea privind tariful vamal.

Actele normative

Plățile obligatorii sunt calculate și achitate de plătitorii în baza unor acte norme stabilite prin acte normative

- Ordonanțele emise de Guvern
- Hotărâri de Parlament
- Legi aprobate de Parlament
- Decrete emise de Președintele țării
- Hotărâri de Guvern
- Acte emise de ministere și departamente (BN, MF, IFPS)
- Actele emise de administrația publică locală.

Sistemul Fiscal

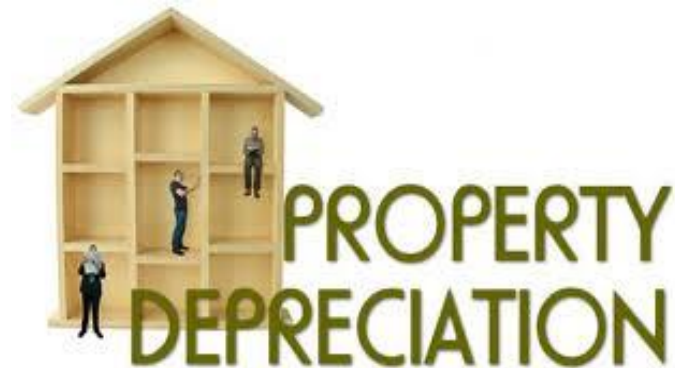
- **Sistemul fiscal** al Republicii Moldova reprezintă totalitatea impozitelor și taxelor, a principiilor, formelor și metodelor de stabilire, modificare și anulare a acestora, prevăzute de codul fiscal, precum și totalitatea măsurilor ce asigură achitarea lor.

Dreptul contribuabilului

- să obțină pe gratis de la inspectoratul fiscal informații despre impozitele și taxele în vigoare, precum și despre actele normative care reglementează modul de achitare a acestora;
- să se bucure de o atitudine corectă din partea organelor fiscale și a persoanelor cu funcții de răspundere;
- să-și reprezinte interesele în organele fiscale personal sau prin intermediul reprezentantului său;

Obligațiunile contribuabilului

- să respecte modul stabilit de înregistrare de stat și de desfășurare a activității de întreprinzător;
- să se pună la evidență la organul fiscal în a cărui rază își are sediul
- să-și primească certificatul de atribuire a codului fiscal, să prezinte informațiile inițiale (și să comunice modificările ulterioare) cu privire la sediul său, sediul subdiviziunilor sale structurale,
- să țină evidența contabilă conform formelor și modului stabilit de legislație,

Obligațiunile contribuabilului

- să întocmească și să prezinte organului fiscal și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale;
- să prezinte informații veridice despre veniturile rezultate din orice activitate
- să achite la buget, la timp și integral, asigurând exactitatea și veridicitatea dărilor de seamă fiscale prezentate;

Impozitul pe venit

Cotele de impozit

Suma totală a impozitului pe venit se determină:

- a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și medicii de familie titulari ai practicii, care exercită activitate profesională independentă – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;
- b) pentru persoanele juridice – în mărime de 12% din venitul impozabil;
- c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil;

Veniturile si ajustarea acestora in conformitate cu legislatia fiscala. Dispozitii generale privind venitul brut. Componenta veniturii brut

- **Obiect al impunerii** este venitul brut (inclusiv facilitățile), obținut din toate sursele de către persoanele fizice sau juridice, exceptând deducerile și scutirile la care are dreptul această persoană.
 - Altfel exprimat, venitul brut minus cheltuielile suportate în cadrul activității de întreprinzător este egal cu venitul impozabil.

Impozitul pe venit

- **Deducerile aferente activității de întreprinzător** se împart în două categorii:
 - care se exclud în mărime deplină din venitul brut;
 - care se exclud din venitul brut în mărimea și limitele stabilite de Guvern.

Impozitul pe venit

- Deducerile se exclud în mărime deplină din venitul brut așa cum sînt:
 - salariu și premii din fondul de salarii calculate personalului;
 - contribuții pentru asigurările sociale și medicale de stat;
 - cheltuielile pentru consumul de energie și carburanți;
 - cheltuieli privind chiria;
 - plata pentru serviciile primite;
 - cheltuieli administrative;
 - achitarea impozitelor și taxelor (cu excepția impozitului pe venit);
 - cheltuieli privind paza, securitatea și protecția mediului înconjurător, etc.

Impozitul pe venit

La categoria deducerilor ce sânt limitate în conformitate cu regulile speciale aprobate de Guvern fac parte:

- cheltuieli de delegație, de reprezentanță, de asigurarea persoanelor juridice;
- cheltuielile de dobânzi;

Impozitul pe venit

- uzura, care se determină în conformitate cu prevederile legislație fiscale;
- amortizarea proprietății nemateriale cu termenul de exploatare limitat, calculând perioada ei de exploatare prin aplicarea metodei liniare;
- datorii compromise (după doi ani de la data apariției), care și-au pierdut valoarea, au devenit nerambursabile și și-au format în cadrul activității de întreprinzător;

Impozitul pe venit

Donațiile făcute în scopuri filantropice în favoarea instituțiilor publice, organizațiilor comerciale și religioase deținătoare ale certificatului pentru scutire de impozitul pe venit în mărime de până la 10% din venitul anual impozabil.

Ajustarea (corectarea) unor tipuri de venituri

Impozitul pe venit

Există un șir de cheltuieli reglementate de CF care nu pot fi deduse din venitul brut. La această listă fac parte:

- cheltuieli personale și de familie;
- sumele plătite la procurarea terenurilor și proprietății pe care se calculează uzura;
- pierderile apărute în urma vânzării sau schimbului proprietății între persoanele interdependente;
- cheltuielile legate de procurarea, administrarea sau întreținerea oricărei proprietăți, venitul de pe urma căreia este scutit de impozit;

Articolul 33. Scutiri personale

Scutiri pentru persoanele fizice, angajate în bază de contract (salariați)

- Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire personală în sumă de 24000 lei pe an (conform art. 33 al codului fiscal).
- Suma scutirii personale în mărime de 15 060 lei anual se stabilește pentru orice persoana care:

Impozitul pe venit

- Persoana fizică rezidentă, căsătorită, are dreptul la o scutire suplimentară în sumă de 10128 lei anual, cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală
- Contribuabilul are dreptul la o scutire în sumă de 2256 lei anual pentru fiecare persoană întreținută, cu excepția invalizilor din copilărie, pentru care scutirea constituie 10128 lei anual .

Articolul 35. Scutiri pentru persoanele întreținute

- Contribuabilul (persoană fizică rezidentă) are dreptul la o scutire în sumă de 3000 de lei anual pentru fiecare persoană întreținută, cu excepția persoanelor cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, persoanelor cu dizabilități severe și accentuate, pentru care scutirea constituie 18000 de lei anual.
- În înțelesul prezentului titlu, *persoană întreținută* este persoana care întrunește toate cerințele de mai jos:
 - a) este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soției (soțului) contribuabilului (părinții sau copiii, inclusiv înfietorii și înfiații) ori persoană cu dizabilități
- are un venit ce nu depășește suma de 11280 lei anual. La calcularea venitului nu se include suma alocațiilor achitate din mijloacele bugetului de stat

Impozitul pe venit

Deducerile ajustarea unor tipuri de cheltuieli in conf-
te cu legislația fiscală.

- Tipurile de cheltuieli nedeductibile
- Cheltuieli, deducerea cărora este limitată
- Cheltuieli permise spre deducere din venitul impozabil

Impozitul pe venit – calcularea uzurii

- Aspectul de baza privind tinerea evidentei mijloacelor fixe in scopul impozitării

Obiectul calculării uzurii

Categoriile de proprietate.

1	-	5%
2	-	8%
3	-	12.5%
4	-	20%
5	-	30%

Impozitul pe venit

- Etapele întocmirii Declarației pentru anul de gestiune.
 1. Determinarea rezultatului financiar (profit sau pierderi)
 2. Completarea registrului de evidenta a mijloacelor fixe
 3. Completarea anexelor legate de ajustarea datelor
 4. Completarea anexelor legate de scutiri
 5. Generalizarea datelor

Cine trebuie sa prezinte declarației cu privire la impozitul pe venit ?

- Dreptul de a prezenta declarația cu privire la impozitul pe venit îl au toți contribuabilii
- Sînt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit:

persoanele fizice rezidente care au obligații privind achitarea impozitului;

persoanele fizice rezidente care nu au obligații privind achitarea impozitului dar:

Problema: De intocmit declaratia - 2021

Denumirea	Venit	AS	AM	Impozit
Salariu	36000	1080	810	1546.44
Salariu	18000	2160	1620	2899.80
total	54000	3240	2430	4446.24

Care este suma impozitului care urmeaza achitata in buget pentru 2020?

REGIMUL FISCAL AL AGENȚILOR ECONOMICI SUBIECȚI AI SECTORULUI IMM

- Subiecți ai impunerii cei care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A., cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier) și întreprinzătorilor individuali.
- Agenții economici care, conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din activitatea operațională din livrări scutite de T.V.A. sau din livrări scutite și impozabile cu T.V.A. în sumă de pînă la 1200000 lei, pot alege regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol sau regimul de impozitare aplicat în modul general stabilit. Alegerea regimului fiscal se realizează prin indicarea lui în politica de contabilitate a agentului economic.

REGIMUL FISCAL AL AGENȚILOR ECONOMICI SUBIECȚI AI SECTORULUI IMM

- Agenții economici - care, conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din activitatea operațională din livrări scutite de T.V.A. în mărime ce depășește 1200000 lei, aplică regimul de impozitare în modul general stabilit.
- Agenții economici care, pe parcursul perioadei fiscale declarate, devin plătitori de T.V.A. vor aplica regimul de impozitare în modul general stabilit din momentul în care sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A.
- Agenții economici care, pe parcursul perioadei fiscale declarate, au încetat a fi plătitori de T.V.A. vor aplica regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol din momentul menționat la art.113 alin.(4).

REGIMUL FISCAL AL AGENȚILOR ECONOMICI SUBIECȚI AI SECTORULUI IMM

- Agenții economice care, pe parcursul perioadei fiscale declarate, nu sunt înregistrați în calitate de plătitori ai TVA (cu excepția gospodăriilor țărănești (de fermier) și întreprinzătorilor individuali), iar venitul acestora din activitatea operațională, la situația din 31 decembrie a perioadei precedente perioadei fiscale de declarare, este:
 - **de pînă la 100 mii lei** - au obligația aplicării regimului fiscal pentru ÎMM (4%).
 - **de la 100 mii la 1200 mii lei** - **pot alege** regimul de impozitare pentru ÎMM (4%) sau modul general stabilit (12%).

Impozitul pe venit

- achitarea impozitului în rate
- - nu mai târziu de 25 martie, 25 iunie, 25 septembrie și 25 decembrie ale anului fiscal, sume egale cu 1/4 din:
- suma calculată drept impozit ce urmează a fi plătit, conform prezentului titlu, pentru anul respectiv; sau
- impozitul ce urma să fie plătit, conform prezentului titlu, pentru anul precedent.
- GT, obligate să achite impozitul în rate conform, dar au dreptul de a achita impozitul în două etape: 1/4 din suma indicată la alin.(1) lit.a) sau b) – pînă la 25 septembrie și 3/4 din această sumă – pînă la 25 decembrie ale anului fiscal.

Impozitul pe venit

- **Declarația** cu privire la impozitul pe venit se prezintă Serviciului Fiscal de Stat până la 25 martie a anului următor anului fiscal de gestiune.

Impozitul pe venit

Răspunderea pentru încălcarea legislației fiscale cu privire la impozitul pe venit.

- Răspunderea pentru neachitarea în termen a obligației fiscale
- Răspunderea pentru neprezentarea în termen a Declarației fiscale
- Răspunderea pentru diminuarea impozitului pe venit

Prezentarea Declarație pentru II și GT

Întreprinzătorul individual sau GT (de fermier) al căror număr mediu anual de salariați pe parcursul întregii perioade fiscale nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de TVA prezintă, nu mai tîrziu de data de 25 martie a anului următor anului fiscal de gestiune, o dare de seamă fiscală unificată (declarație) cu privire la impozitul pe venit.

Declaratia UNIF18

- ***Dare de seamă fiscală unificată*** - declarație, prezentată sau care trebuie să fie prezentată organului fiscal, privind calcularea, achitarea, reținerea impozitelor, taxelor, primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, majorărilor de întârziere (penalităților) și/sau amenzilor de către întreprinzătorul individual, GT(de fermier) al căror număr mediu anual de salariați, pe parcursul perioadei fiscale, nu depășește 3 unități și care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A.

Impozitul pe venit

Răspunderea pentru încălcarea legislației fiscale cu privire la impozitul pe venit.

- Răspunderea pentru neachitarea în termen a obligației fiscale
- Răspunderea pentru neprezentarea în termen a Declarației fiscale
- Răspunderea pentru diminuarea impozitului pe venit

Taxa pe valoarea adăugată

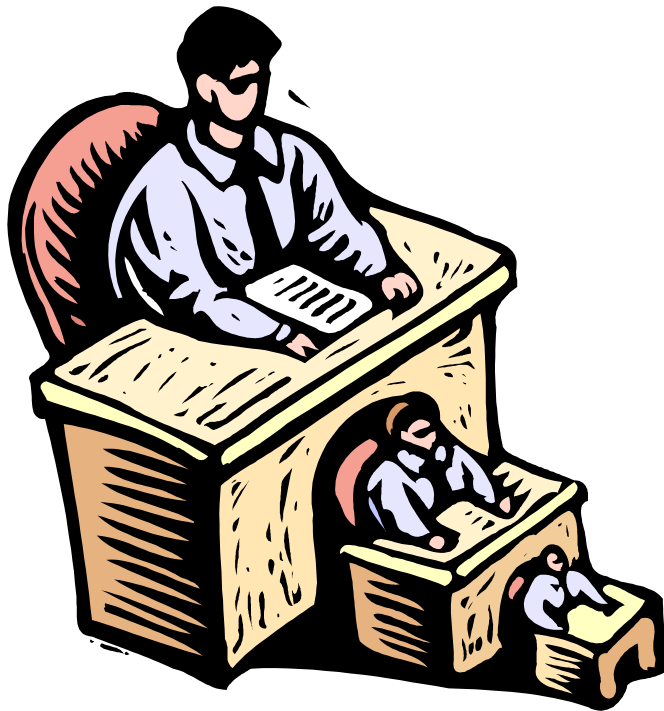
TVA

Calcularea, trecerea în cont și achitarea T.V.A. este reglementată de ***titlul III al Codului fiscal.***

Taxa pe valoarea adăugată - T.V.A. - impozit general de stat care reprezintă o formă de colectare la buget a unei părți a valorii mărfurilor livrate,

serviciilor prestate care sânt supuse impozitării pe teritoriul RM, precum și a unei părți din valoarea mărfurilor, serviciilor impozabile importate în RM

Dezavantajul - TVA

- Poate fi cu certitudine spus ca unicul dezavantaj ai TVA –*administrarea* acestui impozit.

TAXA pe Valoarea Adaugata

Plătitori ai T.V.A. sunt:

persoanele fizice și juridice care desfășoară o activitate de întreprinzător și sânt înregistrate sau trebuie să fie înregistrate la organele fiscale și, respectiv, au efectuat, într-o perioadă de 12 luni consecutive, livrări de mărfuri/servicii în sumă ce depășește 1.200.000 lei, cu excepția livrărilor scutite de impozitare;

persoanele fizice și juridice care importă mărfuri și servicii considerate drept livrări impozabile.

TVA

Subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător are dreptul să se înregistreze ca contribuabil al TVA dacă el, într-o oarecare perioadă de 12 luni consecutive, a efectuat livrări impozabile în sumă ce depășește 100000 lei, cu condiția că achitarea pentru aceste livrări se efectuează de cumpărători sub formă de decontare la conturile bancare ale subiectului.

Subiectul se consideră înregistrat din prima zi a lunii următoare celei în care a avut loc depășirea de plafon, despre care fapt a fost înștiințat oficial IFS completând formularul respectiv.

TVA

Cotele T.V.A. se stabilesc în următoarele mărimi:

- **cota-standard** în mărime de 20% din valoarea impozabilă a livrărilor;
- **cote reduse** în mărime de:
- 8% la pâine și produsele de panificație, lapte și produsele lactate livrate pe teritoriul Moldovei, cu excepția produselor alimentare pentru copii, care sunt scutite de T.V.A. în conf. cu art.103 al CF;
- 6 % la gazele naturale și gazele lichefiate;

Asigurari sociale

Conform legii menționate, contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii (taxa fixă anuală) calculată pentru plătitorii specificați la pct. 1.7–1.9 din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se stabilește în mărime de **9456 de lei** (cu 1032 lei mai mult față de anul 2021).

Asigurari sociale

Astfel, persoanele fizice (**pct. 7**) – întreprinzători individuali, notari, executori judecătorești, avocați, administratorii autorizați, persoane fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor – calculează și virează contribuția individuală de asigurări sociale conform taxei fixe anuale, care este stabilită pentru anul 2021 în mărime de **9456 lei**.

Asigurari sociale

Neplata în termen a contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii atrage după sine calcularea unei majorări de întârziere de **0,1%** din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere, inclusiv pentru ziua de transfer al sumei datorate. Calcularea majorării de întârziere se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale, fără emiterea unei decizii speciale. Calcularea majorărilor de întârziere pentru contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate în urma controlului fiscal se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat.

Asigurari medicale

Prin derogare de la prevederile art. 17 alin. (4) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă se stabilește în mărime de 4056 de lei pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002.

(3) Persoanele fizice prevăzute la pct. 1 lit. a) din anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002 care achită, în termenul stabilit la art. 22 alin. (1) din legea menționată, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă beneficiază de o reducere de 75% din suma stabilită la alin. (2) din prezentul articol dacă acestea nu fac parte concomitent din categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1 lit. b)–e) și la pct. 2 din anexa nr. 2 la legea menționată.

Web situ-ri utile

- www.sfs.md
- www.fisc.md
- www.mf.gov.md
- www.servicii.fisc.md
- www.contabilsef.md

Intrebari si Raspunsuri

